

Hester, of de verlossing der Joden

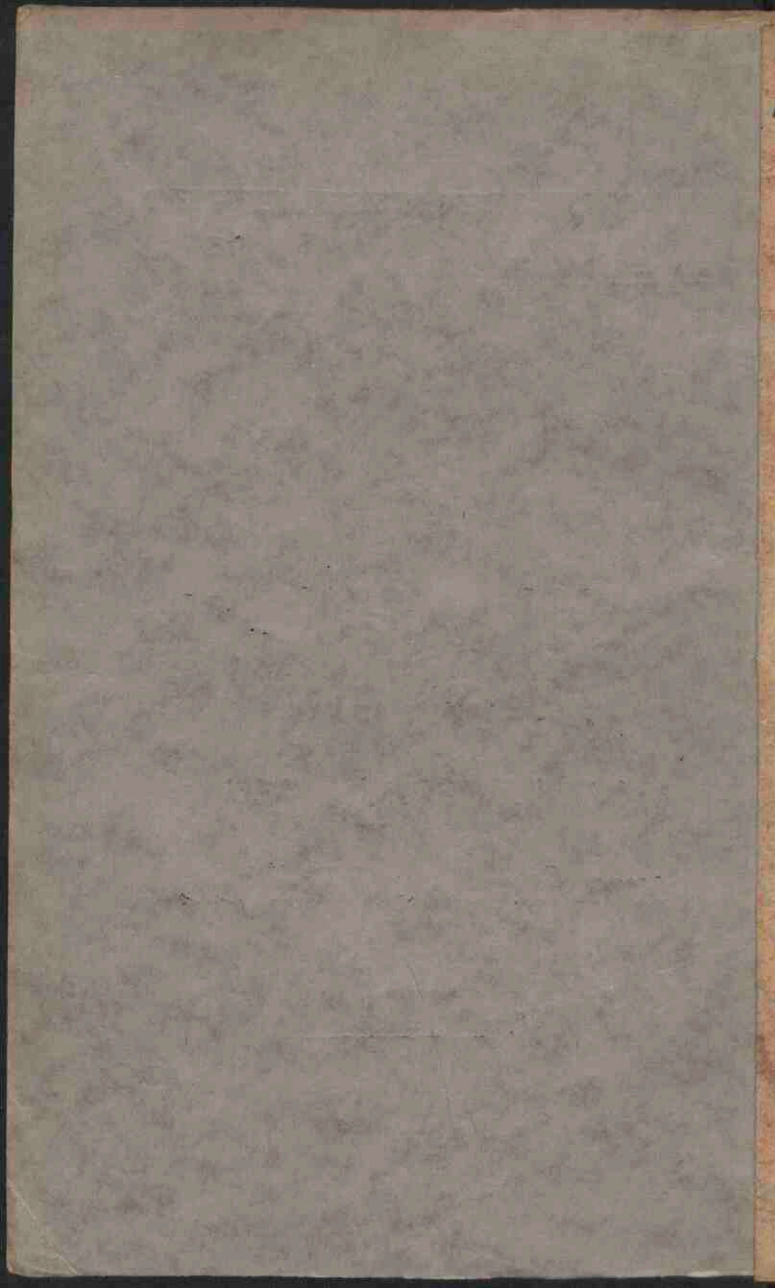
<https://hdl.handle.net/1874/369316>

BIBLIOTHEEK DER RIJSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL

No. 573

1193

J. Ta. Winkel
nr. 339

J. Servaers.

De eerste afbreuk is van 1659 (Aant. 17)
dan volgt een van 1662 (Aant. 8°), de
2^e afbreuk is van 1667 (Aant. 6°);
verder zijn er van 1698 (Aant. 0°) en
1732 (Aant. 8°). Deze afbreuk is de laatste
tot heden.

J. de Wouter
573

HESTER,

OF DE
VERLOSSING
DER

JOODEN;

DOOR J. SERWOUTERS.

Te AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, Boekverkoper, op de Voor-
burgwal, op den hoek van de Stil-Steeg. 1751.

Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

HESLER

OF DE

VERGESSING

DES

LODERN

DOOR LEEWOUTERS

DE WERELD
IN ALLE DEELTEN
VAN DE WERELD
VAN DE WERELD
VAN DE WERELD

C O P Y E

V A N D E

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te weeten: alzo
 Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van het
 Wees- en Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en in die qualiteyt,
 te samen Eygenaers, mitsgaders Regenten van den Schouwborg aldaar;
 dat zy Supplianten, eenige Jaaren hadden gejuſtificeert van 't Octroy
 of Privilegie by hen van Ons op den 23. May 1714. geobtimeert; waar
 by wy aan hun Supplianten goedgunſtiglyk hadden geaccordeert en
 geoctroyeert, om, geduurende den tyt van vyftien doen eerst agter
 een volgende Jaaren, de Wercken, die ten dienſte van het Tooneel
 reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het ligt ge-
 bragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mo-
 gen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkoopen, en bevon-
 den dat de Jaaren, by 't voorſz. Octroy of Privilegie genoemt, op den
 22. May 1729. ſtonden te expireren; ende dewyl zy Supplianten ten
 meefften dienſte van den Schouwborg, waar van hunne reſpective
 Godshuyzen onder andere mede moeten werden geſuſtenteert, de
 voorgemelde Wercken, zoo van Treurſpellen, Blyſpellen, Klugten,
 als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in toe-
 komende gedrukt, en ten Toneele gevoert zoude moogen werden,
 gaerne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, uytgeven
 en verkopen, ten eynde dezelve Wercken door het nadrukken van
 anderen, haar Luifter, zoo in tacl, als in ſpelkonſt, niet mogten
 komen te verlieſen, en dewyle ſulx haar Supplianten na de expiratie
 van 't bovengemelde Octroy, niet gepermitteert was, zoo keerden
 zy Supplianten haar tot Ons, Onderdaniglyk verzoekende, dat Wy
 aan hun Supplianten, in kwaliteyten voorſz. geliefden te verleenen
 prolongatie van het voorſz. Octroy of Privilegie, om de voorſz.
 Werken, zoo van Treurſpellen, Blyſpellen, Kluchten, als anders,
 reets gemaakt en ten Toneele gevoert, of als nog in het licht te bren-
 gen, en ten Toneele te voeren, den tyd van Vyftien eerſtkomende,
 en agter een volgende Jaren, alleen te mogen drukken, en verko-
 pen, of te doen drukken en verkopen, met verbod aan allen andere
 op zekere hooge Peene by Ons daar teegens te ſtatueeren. ZOO IS
 't, dat Wy de Saake, en 't voorſz. verzoek overgemerkt hebbende,
 ende genegen wezende ter hede van de Supplianten, nyt Onze regte
 wetenſchap, Souveraine Magt en Authoriteyt, dezelve Supplianten
 geconſenteert, geaccordeert en geoctroyeert hebben, conſenteeren,
 accorderen en octroyeren haar by deezen, dat Zy, geduurende den
 tyd

tyd van Vyftien eerst agtereenvolgende Jaaren, de Wercken, die ten dienften van 't Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, in diervoegen, als zulk by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uytgedrukt staat, binnen den voorsz. Onsen Landen, alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uygeven en verkopen, verbiedende daaromme allen ende eenen ygelyken, dezelve Wercken, in 't geheel ofte ten deele te drukken, naar te drukken, te doen naardrukken, te verhandelen, of te verkopen, ofte elders naagedrukt, binnen den zelven Onzen Lande te brengen, uyt te geven of te verhandelen en verkopen, op verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie duyzend guldens, daer en boven, te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der Plaetsen daar 't Casus voor vallen zal, en het resterende derdepart voor de Supplianten, ende dit selkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met deze onzen Oefroye alleen wilstende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het Naardrukken van de voorsz. Wercken, daar door in geenigen deelen verstaan, den inhouden van dien te autoriseren, ofte te advouëren, ende veel min dezelve onder onze profexie, ende bescherminge, eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daar innē iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hunne Lasten zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begeerende, dat by aldien zy dezen onzen Oefroye voor dezelve Wercken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde ofte gecontrabeerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Oefroy in 't geheel, en zonder enige omiffie daar voor te drukken, of te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz. werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheek van onze Univerfiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weken, na dat zy Supplianten dezelve Wercken zullen hebben uytegeeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiratie der voorsz. zes Weken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduytsche Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen; voorts op peene van met 'er daad versteeken te zyn van het effect van dezen Oefroye. Dat ook de Supplianten schoon by het ingaan van dit Oefroy een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorsz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy gedurende den tyd van dit Oefroy deselve Wercken zouden willen herdrukken met eenige vermeerderingen, of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de zelve Wercken, Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorsz. Bibliotheek, binnen deselve tyd, en op de boete en penaliteyt, als vooren. Ende ten eynde de Supplianten van dezen Onzen Confente, ende Oefroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten wy allen ende eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten

van den inhoude van dezen doen, laten, ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cesferende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Groten zegele hier aan doen hangen op den 27 Mey, in 't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duysend zeven honderd agentwintig.

J. G. v. Boetzelaar.

Ouder stfond, Ter Ordonnantie van de Staten, was getekent

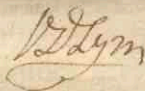
WILLEMBUYS.

Lager stfond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Ocfroy, ter hand gesteld by Extract Authentiq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1728. ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees-enOudeMannenhuis hebben, in hunne voorlz. qualiteit, het recht der bovenstaande Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van HESTER, OF DE VERLOSSING DER JOODEN, vergunt aan IZAAK DUIM.

In Amsteldam, den 5den February 1751.

AAN D'E. JOFFER,
MEJOFFER
LEONORA
HUIDEKOOPERS
VAN MAARSEVEEN,

Echtgenoot van den Heer

JOAN HINLOOPEN JACOBSZ.
COMMISSARIS, &c.

MEJOFFER,

HOe heerlyk, en onverwacht, 't Alziende
Hoog het Hebreeuwse volk met meêdoogen
bestraalde, wanneer het, als een schip zon-
der roer, in de golven van de Zee der Per-
sische Monarchy zweefde; vertoont ons de
historie van de Hebreeuwse Hester, die, na
de ballingschap der Koninginne Vasti, de gou-
de Kroon, door haar schoonheid en 't be-
haa-

haagen van Artaxerxes, anders genaamt Af-
fuerus, verworf; en dien Monarch, zo wys
en in staatkunde beroemt, een beheerscher van
zo veel landen, steeden, en volkeren, zo o-
vervloeyende van rykdom en macht, bewoog:
en by gevolg, naast Godt, het behoudt van 't
Joodsch geslacht mag genoemt worden. Groote
wonderheden worden door groote of aan mach-
tige Personaadjn uitgevoerd. Het Joodsch ge-
slacht, door den hoogmoedigen Haman ter
doodt gedoemt, stont nu als een onnoozel lam
voor de slachtbank. De wetten gestelt of tot
behouding van den mensch, of tot welvaart
van Koninkryken, wierden door dien Trotsen
gelyk een riet verbroken; doch zyn moordlust,
aangesteeken van een helsche hovaardy, door
de schoonheid van Hester, een stomme wel-
spreekentheid, belet. De verlossingen heb-
ben niet altydt dezelve uitgang noch zeegen.
Veel linien konnen tot een zelve punt getrok-
ken worden. Verscheide weegen strekken na
een zelve stad. Deeze was te heerlyker, om
dat de Hebreuwen nu in het grootste gevaar
gewikkelt waaren, en een teedre vrouw, met
een mannen hart en wysbeleit, de felle krach-
ten van den Amalekiet wederhiel, het bloedig
onweder te rugge kaatste, vermorzelende hem
en zyn gantsche huis. Het feest Phurim, noch
jaarlyks door de Jooden onderhouden, ver-
toont 't herdenken der vreugde, en d'eer der
Koningin. Zoo leeft de Deugt, duurzaamer in

't geheugen der nakomelingen, dan in staal of
marmer, daar door eeuwen kan vergaan.

M E J O F F E R,

Ik hebbe de vrymoedigheid genomen deeze
kloekmoedige Hester aan UE. bescheidenheit
op te offeren, met verzoek haar E. gelieve
een voorspraak te strekken van deeze ouder-
looze Wees en Koningin, (wel op een troon,
doch wankelbare, geklommen) gelyk zy voor
't Joodtsch geslacht gesproken heeft: Terwyl
ik my gelukkig zal agten dat ik d'eer mag ge-
nieten van altyt te zyn

M E J O F F E R,

UE.

getrouwe dienaar

Den 8 dag van Zomer-
maandt, 1659.

JOANNES SERWOUTERS.

OP

OP 't SPEL
VAN HESTER.

De val van 't Joodts geslacht stont droef in haar geboort:

Doch Perffens Oppervorst wiert door 't gezicht bekoort
Van een Hebreuwse Telg, die 't onheil deed verhindren,
Zo fruit een vrouw de dootd van mannen, vrouwen,
kindren;

En Hamans hovaardy fiort in een ogenblik.

Wie 't al verdelgen wil, bereit zich zelf een strik.

J. SERWOUTERS.

PERSONA ADJEN.

- AZARIAS, }
 MARDOCHEUS, } *Hebreeuwen.*
 ASSUERUS, *Koning van Perffen, Meden, &c.*
 VASTI, *zyn Gemalin.*
 HAMAN, *opperste Vorst van Perffen, en Gunsteling*
 des Konings.
 CHARSENA, }
 SETAR, } *Vorsten en Raden van Perffen.*
 MAMUCHA, }
 MAHDMA. }
 HARBONA, }
 BAGATHAN, } *Konings Kamerlingen.*
 THARES, }
 EGEUS, }
 HESTER, *een Hebreeuwse Maagd, daar na Konin-*
 gin van Perffen.
 ZELA, *Staatjuffer.*
 HOPMAN.
 HERAUT.
 BASSAN, *Edelman.*
 CAMBISES, *Een Soldaat.*
 VARDAN, *Dienaar van Vasti.*
 ZARES, *Vrouw van Haman.*
 ELEAZAR, }
 JUDITH, } *Kinderen van Azarias.*

Z W Y G E N D E.

Eenige Raden van Perffen.
Kamerlingen.
Lyswacht van den Koning Assuerus en van Haman.

Het Tooneel is Zusan, de hoofdstad van Perffen.

HESTER,

OF DE
VERLOSSING
DER

J O O D E N;

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

AZARIAS, MARDOCHEUS.

AZARIAS.

Sfuerus mogentheid verstrekt een waerelts wonder.

't Gerucht verspreit zich door 't gansch aardryk als den donder.

MARDOCHEUS.

Die vreugd en heerlykheid, als wierd een Vorst gekroont,

En hondert dagen en noch tagtig is verthoont,

Is nu aan deeze Stad, aan Sufa, opgedragen.

De koninglyke dish en vreugd duurt zeven dagen.

Alwaar 't gemeene volk zo wel als d'Adel, inmaakt

Het kostelyk banket, en zich daar vrolyk maakt.

AZARIAS.

Wat hof heeft zulk begrip om dat getal t'onthaalen?

MARDOCHEUS.

Het koninglyke bosch verstrekt voor troon en zaalen,

Daar gy de tenten ziet gespannen en gehecht

Aan pilaars, Vorstelyk van marmer opgerecht.

Een onwaardeerbaar schoon getal tapyten pronken,

Daar

Daar een ontloke bloem, en konst elkaar belonken.
 De Nectar wert gemengt met d'alderfchoonste wyn;
 Of in het gulde vat of glas van kristalyn.
 Al wat Natura teelt den Vorsten diſch doet offeren:
 De Koningin onthaalt in haar paleis de Jofferen,
 En grootſte Vrouwen van het Perſiaanſe Ryk.
 De ſchoonheid en de pracht die praelen te gelyk.
 Het dierbaarſt wert genut, gebracht uit verre landen.
 De Fenix, die zich komt op 't zon-altaar verbranden,
 Wanneer zyn lykvuur van kaneelhout is bereit,
 Wert hier ten diſch gebracht voor haare Majesteit.
 Gemeenelyk de pracht verthoont zich meeft in vrouwen.
 't Gevogelt, dat zich pleeg in de open lucht t'onthouwen,
 Is door den vogelaar gevangen in het net,
 Of met een boog verminkt, en 't vollek voorgezet.
 De waatren zyn ontbloot van viſſchen: de waranden
 Van beeften: het geboomt van fruit in alle landen,
 Natuur ſtaat zelf verzet, en twyfelt in 't verhaal.
 Ik hoor gelpeel: zie daar de Vorſtelyke praal:
 Daar komt zyn Majesteit. Het minnelyke weezen
 Verbind ons dat wy hem beminnen, eeren, vreezen.
 Ontwyken wy 't gewoel by Hefter, onze Nicht.

AZARIAS.

't Waar goed dat zy zich ook vermaakte in dit gezicht.
 Zy is ſteeds treurig. Dit verminderde haar klagten.

MARDOCHEUS.

Men hoore of zulks haar ſmart en droefheid kan verzagten.

T W E E D E T O O N E E L.

MAHUMA, CHARZENA, HARBONA, BAGATHAN, ASSUERUS, SETAR, HAMAN, MAMUCHA, THARES, EGEUS.

Lang leef den grooten Vorst Assuerus op der aardt.

CHARZENS.

Zyn kruin zy tot cieraat den gulden Phebus waardt.

HARBONA.

Hem vloeit een bronnaar toe van gout en van gesteente.

BAGATHAN.

Lang leef de Vorst tot heil van d'eedlen en gemeente.

ASSUERUS.

De Maatzang heeft myn oor met tovering gestreelt;
Terwyl dat Zephirus door 't groen der blaadren speelt.
Gy Vorsten, pilaars van myn landen, Staat, en Ryken,
'k Wil u dees laatsten dag myn mogentheên doen blyken;

Niet in de kostlykheid van goude beekers: neen:
Noch in 't ontallyk tal gesteenten; schoon het schein,
Dat vrouw Natura zelf, al wat zy kon bevatten,
Hier t'zaam had uitgestort in onwaardeerbare schatten.
Al wat op aarde schoon geschat wort, buigt voor 't licht
Van myn Vorstinne; want zy 't keurig snel gezicht
Kan scheemren doen, gelyk de zon het oog doet leeken.
Een schoone vrouw doet al de hardste harten breeken.
Gy zult zien hoe de Goôn haar schiepen; en dat wy
Gelukkiger door haar zyn, dan door heerschappy,
En 't opperste gebiedt van zulken tal van lauden,
Die ik in 't ooft beheersch. Mahuma kust haar handen;
Verzoekt haar uit den naam uws Konings, dat ze d'eer
Aan ons gelieft te doen; dat ik 't uit min begeer,
Dat zy op 't prachtigste met Koningsins gewaden,
En met de Kroon verciert, vooral het volk en Radeu

Ver-

Verfchyne; dat ik haar op deze plaats verwacht.
Zo houd myn zetel flant; zo heeft de vreugt zyn kracht.

MAHUMA.

Ik zal des Konings eifch de Koningin vertoonen.

DERDE TOONEEL.

ASSUERUS, MAMUCHA, CHARZENA,
SETAR, EGEUS, HAMAN, THARES,
BAGATHAN, HARBONA

CHARZENA.

Gy heft ons aan 't gesternt, ô Vorst van zo veel
kroonen.

ASSUERUS.

Gy zult haar blinken zien, gelyk de zon in 't ooft;
En die myn strengigheid met minzaamheên verpooft:
Gy zult op het yvoor de purpre glans zien blaaken,
En fchit'ren onder een, als zilver en fcharlaaken.
De Majesteit, en 't fchoon van Venus onder een,
Vertoont zich, op het fierst, in haar volmaakte leên.
Apollo, om haarglans, met fchaamroot, niet t'ontduiken,
Verbergt zich in een hol, bedekt met groene ftruiken;
Verkroppende zyn nydt, terwyl hy denkt om 't vier
Der liefde, om zyn lief vervormt in een lauwerier.

CHARZENA.

Wat is een onderdaan gelukkig; daar de zinnen
Der Princen ftadig trekt, om haar' gemeent te minnen.

VIERDE TOONEEL.

ASSUERUS, HAMAN, MAMUCHA, THARES,
BAGATHAN, SETAR, EGEUS. MAHUMA,
HARBONA, CHARZENA.

MAHUMA.

Ik heb de Koningin uw laft en wil ontleet,
Alwaar zy Vorftelyk, op 't prachtigfte, gekleet,

By 't Vrouwentimmer in het midden was gezeten:
 Zy doet de Grootvorst dus, door my als boode, weten,
 Haar weigring, welk my dus belast wiert met een woort:
 Zeg aan dien machtigen; als dat het niet behoort,
 Om deeze vreugdefeest te breeken, en de zaalen
 Verlate, waar ik doe het Jufferfchap onthaalen:
 Ook dat het niet betaamt, en teegen d'eere ftryd,
 Dat zy haar hier vertoont: dat gy het waardig zyt,
 Maar niemant meerder om haar Majesteit t'aanfchouwen.
 De Perfiaanse Wet belast de groote vrouwen,
 Om nimmer in 't getal der mannen oit te zyn;
 Voor al niet, als zy zyn bestoven met de wyn.

ASSUERUS.

Op zulk en held'ren dag zo harde donderslagen!
 Zy doet myn ziel een wondt door deze weig'ring dragen.
 Gy Kamerlingen, gaat te zaam, en volg myn last.

HARBONA.

Wy volgen uw geboon.

V Y F D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HAMAN, MAMUCHA, SETAR,
 EGEUS, MAHUMA, CHARZENA.

ASSUERUS.

Hier is een reeks aan vast,
 Een streng van hovaardy, het doet myn zinnen treffen.
 Indien gy, Vasti, dacht my hemelwaarts te heffen,
 Dien hoon was dan aan my, dat zweer ik, noit geschiet.

SETAR.

'k Verzoek hier uit den naam van allen, dat gy niet
 De schoone Koningin in haare vreugd wilt ftooren.
 Wy wenschten, uit ons hart, veel liever ongebooren,
 Dan dat dees vrolykheid in treuren zou vergaan.
 De liefde, die gy draagt tot uwen onderdaan,
 In alle heerlykheid veel dagen is gebleeken.

Myn oog vereift haar beeld. myn liefde wil haar fpreeken.
 Ach Setar! het moet zyn dat zy haar hier vertoont.
 Gy hebt, zoo menigmaal, myn vreugde bygewoont.
 Ik was geen Keizer, zo ik u geen woord kon houwen.
 'k Zal u haar toonen, dus wilt op myn macht vertrouwen.

Z E S D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HAMAN, MAMUCHA, SETAR,
 EGEUS, MAHUMA, THARES, BAGA-
 THAN, CHARZENA, HARBONA.

DE Koningin volhard in 't weigren.
 HARBONA.
 ASSUERUS.

Hoe! myn beê

Verworpen als een niet?

MAHUMA.

Uw kwelling treft ons meê.

ASSUERUS.

Wat baat aan Susa nu haar oversteile wallen?
 De stad is binnens muurs in d'afgrond neêrgevallen.

HAMAN.

Word dan de macht onteert van die voor 't Oosten waakt?

ASSUERUS.

Heeft oit de zwavelpoel zo schoon gedrocht gebrakt?
 Ik zweere by 't Heelal; de toren doet my branden,
 En d'euvel treft myn ziel, door al myn ingewanden.
 Hoe kan het zyn, dat dus een beede wert ontzeit!

HAMAN.

Zy krenkt het groot ontzach van uwe Majesteit.

MAMUCHA.

Men moet dat gruwelstuk, in haar geboorte, smooren.
 In 't diepfte van de hel is zulken dier gebooren.
 Men plet die vinn'ge slang, en scheidt lyf en hals.
 Zo 't kanker zaaden schiet, een poel vol ongevals,

Een

Een vloed van rampen, zal den mensch daar door gevoelen.

BAGATHAN.

Gy brengt geen reden voor, om 's Konings moed te koelen.

't Is waar, de smaat is groot; maar zie de zaak eens in;
Het is geen onderdaan; maar 't is de Koningin,
Die heeft die fout begaan: men kan haar eer wel schaken,
Maar 't zal het gantſche Ryk in helle vlam doen blaken.
De zaak is vol gevaar.

MAMUCHA.

NOCH grooter is de vrees
Voor erger euvel: want, hoe ſterker dat de pees
Van d'Indiaanſe boog gerekt is, hoe veel verder
De pyl gedreven wert. De Keizer ſtrekt een herder,
Die om geen dertel ſchaap de heele kudde zal
Doen vreemde wegen gaan. Hy weert het ongeval.
Wie aan zyn eigen bloedt de ſtraf begint te toonen,
Bewyſt meer liefde tot zyn onderzaat dan kroonen.

ASSUERUS.

Wat ſtraffe zal ik doen voor myn geleeden ſmaat?

MAMUCHA.

Men ruk haar van den troon: men ſchop haar van den ſtaat.

ASSUERUS.

De liefde komt voor haar in mynen boezem klagen.

MAMUCHA.

Kunt gy, om laſſe min, deez' bittren hoon verdragen?

ASSUERUS.

't Berouwde noit een Vorſt van 't volk te zyn bemint.

MAMUCHA.

Dees ſlaat uw deugden en uw gaven in de windt.

THARES.

Laat haar anminnigheên uw goedheid evenaren.

MAMUCHA.

Zo ſtikt men in een zee van felle en woefte baaren.

ASSUERUS.

't Is beter dat ik my berade. foei! ô smaat!
 Gy Wyzen, die my strekt voor een geheimen Raad,
 Spant uwen vierchaar, by d'Orakels, wys van tongen.
 Veroordeel naar de wet; maar blind; doch onbedwongen.
 'k Zal met Mamücha u vervolgen, zy aan zy,

BAGATHAN.

O zon! die alles ziet, hoe treft die u en my!

ASSUERUS.

Vorst Haman.

ZEVENDE TOONEEL.

THARES, BAGATHAN.

THARES.

V Asti, ach! hoe zal uw ramp zich wenden!
 'k Voorzie nu hier een bron van allerlei elenden.
 Gy dryft nu als in zee op een ontzaglyk schip,
 Welk breuk en scheuring lydt op een verholen klip.
 O Goden! slaat uw oog op haare plagen neder,
 En stuit d'ontstuitingheen der baaren en onweder!

BAGATHAN.

Hou moed, myn Vriendt.

THARES.

Ik vrees, ik vrees voor Vasti's staat.

BAGATHAN.

De Koning mint haar noch.

THARES.

Hy voegt zich naar den Raand.

BAGATHAN.

Die zal om d'achtbaarheid des Konings, haar bedwingen.

THARES.

Een, die hier opentlyk na haren val dorst dingen,
 Zal, met veel meerder ernst, den Koning prenten in,
 De wetten van dit ryk, en draaijen naar zyn zin.
 Wie dat de krachten heeft gebruikte, zyt indachtig,

Ma-

Of de VERLOSSING der JOODEN. 19

Mamucha trekt die streng; zyn wysheit is te krachtig,
Om tegens zynen wil iets in te voeren; want
De Koning acht hem meê gelyk zyn rechter handt.

BAGATHAN.

Daar komt zyn Majesteit.

ACHTSTE TOONEEL.

ASSUERUS, HAMAN, MAMUCHA, SETAR,
EGEUS, MAHUMA, HARBONA, CHAR-
ZENA, BAGATHAN, THARES.

ASSUERUS.

'k **B**Etoon nu boven allen,

Dat ik in d'eer veel meer dan liefde heb gevallen.
Maar hoe betoon ik best de wonden van myn leet?

MAMUCHA.

Doet door uw Keizerryk, in allen steên, de weet;
En schriftelyk de straf ten platten landt doet blyken;
Mits onweêrroepelyk gy 't vonnis dus doet stryken:
Wie dat in d'echten staat verbonden is; de trouw
De man gebied, dat hy zyn staat bewaar: de vrouw,
Dat zy haar Egemaal met liefde staag bejegen.
Waar d'eenigheid dus groeit, daar straalt des Hemels ze-
gen;

En mits de man en vrouw een lichaam wert gelooff,
De vrouw het gantsche lyf verstrekt, de man het hooft.
Doch om dat Vasti heeft de wetten overtreden,
Dat gy haar bannen doet door Koninklyke reden,
Verzend haar uit uw hof, en uw gezicht: die daadt
Gelyk een pronkpilaar in 't hof uw 's levens staat.
Men zal uw daân, en woort, de waerelt door gedenken.
Wie al te langzaam straft, doet zynen zetel krenken.

ASSUERUS.

Weg liefde, op mynen troon hebt gy te trots vertrouwt,
Maar 't is geen reên dat gy myn macht gevangen hout.

Indien de Koningen verftrekken , op der aarde ,
 Voor fpiegels , en ik de eed , waar op ik 't Ryk aanvaarde ,
 Indachtig ben , dien eifch is my dus voorgezet ,
 Dat ik handhaven zou de Godsdienft en de Wet.
 De Koningin de Wet ontadelt. Vast! doole.
 't Uitvoeren van de zaak werd u , myn Raadt , bevolen.

MAMUCHA.

Zich zelf verwinnen is een dapper heldenftuk.

HAMAN.

De wortel van het kwaad men nu ter aarde uitruk.

N E G E N D E T O O N E E L.

H E S T E R , M A R D O C H E U S , A Z A R I A S ,
 J U D I T H , E L E A Z A R .

M A R D O C H E U S .

IK moet , om uw gemoed tot blydfchap op te wekken ,
 De pragt van 's Konings hof in ftilte aan u ontdekken :
 Laat deeze vreugd uw geest behaagen : 't baat doch niet ,
 Dat gy uw traanen om 's volks ongeluk vergiet.

H E S T E R .

De flaverny , myn Oom , geeft die geen ftof te klaagen ?
 Nu wy Hebreen , alhier , de spot en hoon verdraagen
 Van d'ongelovigen ; wiens macht , van dag tot dag ,
 Noch aanwaft , en ons volk niet tegen op en mag .
 Onz' zonden zyn de fchult van all' deze ongelukken :
 Doch straf , noch ongeval , fchynt my zo zwaar te druk-
 ken ,

Dan dat ik dus alhier moet zuchten , onder 't zwaart ,
 En vyand van het zaad van ons Hebreuwen : spaart
 O hemel ! uwe ftam !

M A R D O C H E U S .

Waar is uw moed vervlogen ?
 Hoe staat gy dus bedrukt met traanen in uwe oogen .

H E S T E R .

De droefheid baart myn ziel een grondlooze zee .

M A R-

MARDOCHEUS.

Zyt wel gemoed, myn Nicht, vergun uw Oom dees beë.

HESTER.

Indien de hemel u, myn Oom, kwam af te haalen,
 Waar zou ik arme Wees in slavernyen dwaalen?
 Die vaders zorg mis, en Moeders liefde derf?
 Myn broeder overleên. Indien ik gunst verwerf,
 En dat de hemel u, myn toevlucht, noch wil spaaren,
 Zo hoop ik eens op land in 't zwerven van de baaren:
 Der oudren liefde en zorg verstrekt gy my voor al.

MARDOCHEUS.

Wanneer Jeruzalem gevoelde 't ongeval
 Van haren ondergang, 't geen menig hart beroerde,
 Wanneer de Assyriër het Joodsche Volk vervoerde,
 Wie kon de straf toen van den hemel wederstaan?
 De donder kan een klip als tot een puinhoop slaan.
 Nochtans zo wil de mensch den hemel stadig tarten?
 Wie vont iets harder op der aard als menschen harten?
 De zonden treden ons, ach! zelve op den nek!
 De woedende gemeent, dat paart, is hart van bek.
 Doch zyt maar wel gemoed, het lot zal uitkomst gonnen.
 Wie dulden kan, die heeft zyn vyand half verwonnen,
 Ik strek uw yader; laat uw wysheid, en het schoon
 Van uwe leden zyn een deugtbaak, voor den troon
 Des hemels.

HESTER.

Waarde vriend, uw voorbeeld strekt myn leeven.
 Met zulken leitsman kan men door gevaren streeven.
 Myn oogwit staart op vrees. Ik volg u na de Wet,
 Die, door uw onderwys, is in myn hart gezet.

MARDOCHEUS.

My dunkt ik hoor gerucht, laat ons in deeze dreven,
 In stilte, aan uwen rouw wat ademhaling geven:
 Voeg u naar 's Hemels wil; die zy uw toeverlaat.
 Kom, laat ons gaan, myn Nicht.

VASTI, MAMUCHA, SETAR, CHARZENA.

VASTI.

Erstoten van myn staat!
Heeft niemant dan, voor my, myn diensten voorgedragen.

MAMUCHA.

Een fout bedekt de glans van zo veel heldre dagen.

VASTI.

Heeft nu geen koningin meer voorrecht dan 't gemeen?

SETAR.

Des konings wil geschied, door wetten en door reën.

VASTI.

Ja wetten tegens my, uit bittren haat gestreken.

MAMUCHA.

Dat is aan niemant oit in dit geweest gebleken.

CHARZENA.

Het vonnis is gevelt. Gy hebt het vuur gestookt,
't Welk, tot uw eigen scha, een tyd wel heeft gesmookt,
Maar nu tot enkele vlam op 't selfst komt uit te barsten.

VASTI.

De Nydt al overlang op haare tanden knarsten;

En heeft de val bereidt die my nu onderdrukt.

Wat baat het, of ik had myn hairen uitgerukt?

Dit kan in 't ongeluk me in 't minste niet vertroosten.

Wat droeve nevel, en een nacht, vertoont in 't oosten!

MAMUCHA.

Het is ons leet dat u de straf zo overvalt.

VASTI.

Ik sta gelyk een rots, en blyf in een gestalt,

En zal myn ongeval in 't minste deel niet schromen.

Heeft dan de Vorst op my zo wreede wraak genomen?

Heeft nu dit koningsmaal dit monster my gebaart;

Dat schoon schynt in het oog, maar quetst met zynen
staart.

Moet

Moet nu dees vreugt, ai my! met myne smaak volenden!
 Ik draag alleen de smart; my treffen al d'elenden.
 Kom Thares, Bagathan, beklaag myn ongeval,
 Dat my uit haat als nu, daar na u treffen zal.
 De kraay en nachtuyl heeft op myne koets gezeeten.
 Fumeen ontfak de toorts, en Himen zach bekreten.
 Daar is de kroon: en zegt, als gy ze Assuerus brengt,
 Dat 't gout met geen gewezen van traanen is beplengt.
 De paerlen, die gy ziet, die overheldre steenen,
 Vertoonen, dat hy noch om my, zyn vrouw, zal weenen.
 De punten van de kroon, de pyn, die zyne ziel
 Noch om my tyden zal. Doch alhoewel 't geviel,
 Dat hy noch om de min van Vasti kwam te klagen,
 Zeg hem, ik wil geen kroon van zyne handen dragen.
 Want die my van den troon verftoot, die zweer ik! hoe!
 Ik ben dit leven, ja, dit nare aardryk moe.
 Ik moet naar ondren, daar de zielen my verwachten.
 Wyk nare schimmen, wyk, ik kom by u vernachten.
 Ik raas. Ik ben verftelt. vaar wel dan, weeldrig hof!
 Gy zwemt in dartelheidt; en geeft alleen maar stof
 Aan uwe Koningin, haar rampen te beschrijven.
 Vermag my Bagathan, en Thares, uitgeleijen?
 Die dit aan u verzoekt, wel eertyds u geboodt.

MAMUCHA.

't Geen gy op d'uittocht eifcht, u toegestaan wort.

VASTI.

Doodt

Dees ontverzaagde ziel. gy hebt het recht gestreken.
 Ik ga, en t'zynder tyd zal ik dees hoon nog wreken.

E L F D E T O O N E E L.

MAMUCHA, SETAR, CHARZENA.

SETAR,

ZY blijft dezelfde vrouw, hoewel van staat berooft,
 B 4 En

En achterklap en wraak die dingen na haar hoofd.

MAMUCHA.

Men stel dees goude kroon ter kamer van de schatten
Des Konings; om aldaar voorgaande glans te vatten.
De Staat vereert een mensch wanneer hy die beheert,
En somtyds werd de Staat ook door een mensch vereert.

T W A A L F D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HAMAN, MAMUCHA, SETAR,
CHARZENA, HARBONA, EGEUS,
MAHUMA, *Lyfswacht.*

ASSUERUS.

DE vreugd van dezen dag, de wand'ling door de dre-
ven,

Kan myn beroerd gemoed geen rust of blydschap geven:
't Verlies van Vasti geeft me een diepe wond in 't hart.
'k Heb nu uw raad van doen tot heeling van myn smart.

MAMUCHA.

Wy zyn ten dienst van 't Ryk, ten kosten van ons leeven.

ASSUERUS.

Zal dan myn hevigheidt myn liefde overstreeven!

SETAR.

Ik heb hier voor gevreesd.

CHARZENA.

Vermits uw wil, ons wet,
Is Vasti uit haar staat, en koningkryk gezet.

ASSUERUS.

't Is waar, ik heb 't gewilt, maar 't baart my naberouwen.
'k Beken, 't is koninglyk 't gegeeven woort te houwen;
Nochtans vermengt men wel het bitter met wat zoet.

MAMUCHA.

Zo gy 't geveldt gebodt nu weêr herroepen doet,
Zo krygt het Ryk een krak, en d'achtbaarheid verlooren.

ASSUERUS.

Ik mis myn halve ziel, myn lief, myn uitverkooren.

MA-

MAMUCHA.

De minlust moet gy nu verwerpen, 't gantsche landt
Heeft 't oog op 's Konings woort; en zo dat schip eens
strandt,

Zoo gaat met uw gebiedt het gantsche Ryk te gronde.

ASSUERUS.

Ik heb my zelf gekwetst, ik voel, ik voel de wonde.

MAMUCHA.

De smaet u aangedaan, het Vorstlyk woordt misacht,
Heeft haar, met uw gebodt, in ballingschap gebracht.
Het was een daat, die kroon, noch zetel, kon verdraagen.

ASSUERUS.

Ai my, myn waarde vrouw! wie zal ik meest beklagen?

Uw vlucht, of myne tong, die zulke wetten gaf?

Wat helsche geest heeft my geraân zo zwaaren straf,

Dat ik gebooden heb, u van my af te scheiden!

Heb ik u lief gehad, en kon myn moed niet beiden,

In 't haasten van de wraak! en mocht ik dan geen hoon

Verdragen om de min, die 'k aan u toedroeg! goôn!

Wat baat my zetel, Ryk, en scepter? niet met allen.

Door 't daalen van die zon is al myn Ryk vervallen.

Had ik myn hevigheidt een weinig uitgestelt!

En zo met euvlen moed het vonnis niet gevelt;

Ik had de misdaad nu gelyk een Vorst vergeeven.

MAMUCHA.

Wie dat niet haast besluit heeft vinnig tegenstreeven.

ASSUERUS.

Uit kort besluiten volgt een lang en droef berouw.

Kom Haman; mits ik ben verzeekert van uw trouw;

Ik zal aan u de pyn van myne min verklaaren.

Het oop'nen van het hart de rouw iets doet bedaaren,

Die anders lichter laag ter bange ziel uitbarst.

HAMAN.

Kan ik u een'ge troost noch doen, in 't geen u parst?

Ik ben uw onderdaan, myn hoogst geluk, van allen,

Is dat de Koning in myn byzyn heeft gevallen.

ASSUERUS.

De liefde heeft myn ziel en zinnen weggeschaakt.

HAMAN.

O opperlukkige, die voor gantsch Perffen waakt.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

HARBONA, CHARZENA, MAHUMA, MAMUCHA, SETAR, EGEUS.

De droefheit gaat de Vorst, gelyk gy ziet, ter harten.
 Wat baat hem nu de kroon van Meden, Perffen, Parthen,
 Wanneer hy door de min vergeven, droevig quynt?

CHARZENA.

Ik vrees het zal ons zyn tot onheil.

MAMUCHA.

Schoon 't u pynt,
 Weet, tegen al 't vergift is tegengift gebooren.
 Indien gy na het wit van mynen raad wilt hooren;
 My valt daar in 't gedacht een voorflag van gewicht,
 Die 's Konings vreugt herstelt, en zyne quaal verlicht.

CHARZENA.

My lust te hooren; want ons oogwit is de zelve.

MAMUCHA.

't Geen in der aarden is gewortelt, moet men delven
 Door tydt, door arbeit, of door konst. een jongeboom,
 Maar weinig tydts geplaut, by 't vloeyen van de stroom,
 Is lichtlyk uitgerukt; maar, zo de stam haar takken,
 En wortlen wyder spreit, zy moet, door kracht van
 hakken,

Uit d'aarde met houweel en bylen zyn gerukt. (lukt,
 Des Konings min voor dees, voor 't Ryk, zo wel ge-
 Moet weder op den troon; de min heeft hem verwonnen.

MAHUMA.

Legt gy 't op Vassi aan?

MAMUCHA.

O neen, zo niet begonnen.

De liefde, als gy weet, vat eerst in 't oog, en daalt
 Zoo naat het hart, alwaar zy als haar adem haalt.
 De Vorst zo meengen tydt met Vasti's min betogen,
 Heeft zich gelyk een boom gewortelt. 's Konings oogten
 ('t Is Vorsten euvel,) zyn graag by een schoone vrouw,
 En Vasti door het schoon verkreeg des Konings trouw.
 De liefde is geprent in 's Konings ingewanden.
 Zyn min is nu gevest, geknelt met staale banden.
 't Geheugen van het zoet, by haar genooten, zweeft
 Gedurig in 't gedacht. haar tong, die zo beleeft
 Den Koning onderhiel met haar liefkozeryen,
 En als een zetel was van een gedurig vryen,
 Die derft hy, dit 's de strik daar zyne min in viel.
 Het derven prangt zyn hart, en parst hem aan de ziel.

CHARSENA.

't Is waar, de schoonheit strekt het oogwit van onze
 oogten. (woogen,
 't Gehoor wert door een tong, die schrander is, be-
 't Gezicht dat staart op een. 't gehoor verandering mindt.
 Een schoon gelaat, en tong, het menschen hart verbindt.

MAMUCHA.

Bedenkt, en overlegt, in all's zult gy gevoelen,
 Dat waar de smart uit sproot, de smart ook zal ver-
 koelen.

Een zelfde schoonheid, of een schoonder, zal het vuur
 Verdooven dat nu smeult; en in een zelve uur,
 Doen heereyker vlam ten hoogen hemel branden;
 En d'eerste min verstrekt de tweed' tot offerhande.
 Wat dat het vuur verteert, verdryft een enkle wind.
 De liefde is een jong en blind aanminnig kind.

MAHUMA.

Nu merken wy wel klaar, dat gy 't verstandt gingt wetten,
 Om weér een schoone vrouw op 's Vorsten troon te
 zetten.

Op dat het tweede vuur het eerste dove.

MAMUCHA.

Ja.

HARBONA.

Kan 't zyn, en zonder quaat, of 's Vorsten ongena?

MAMUCHA.

Hoe, twyfelt gy daar aan? na guure en donk're vlagen,
Zo komt de goude zon veel schoonder op te daagen.
Hoe dikmaal dat een man zyn eerste min verwint,
Die hem tot schryen pord', daar na veel sterker mint,
Dan 't schoon by hem gelieft, en t'ontyd wel verlooren;
Ach! dat getal is groot!

HARBONA.

Wie zal zyn oog bekooren?

Waar vint men een' zo schoon, die hem vernoegen zal;
't Herdenken van 't voorleên zal hem tot ongeval
Verftrekken; want 't gedacht de droefheid noopt met
spooren.

MAMUCHA.

Wat schoonheid praalt hier wel, en onder hoog geboren?
Zo niet, laat 't gansche Ryk, alwaar zyn staf gebiedt,
Doorzoeken, om het schoonst; tot dat het oog één ziet,
Of meerder, die zyn troon en liefde werden waardig.

SETAR.

De raad is goet. men laat door al de Ryken vaardig
Uitroepen; waar een maagd die schoon is, elk verdacht
Wert, zy na 's Vorsten wil ten hove wert gebracht,
En daar geleverd aan de wachter, zulks bevoelen.

MAMUCHA.

Den schoonsten diamant leit wel het diepft verhoolen.
Wie dat zyn oog gevalt, wert tot Vorstin gekroont.

SETAR.

Gelukkig zal zy zyn by wie de schoonheit woont.

MAHUMA.

Al wie uytstekend is zal na die waarde steeken.

SETAR.

Men kome tot de daad: men doe het onheil breeken.
Wanneer des Vorsten koets, na wenschen, is vervult,
Gy een behouder van den Koning wezen zult.

Einde van het Eerste Bedryf.

H E S T E R,
T W E E D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

V A S T I , B A G A T H A N , T A R E S .

V A S T I .

Myn Vrienden , keert , en wilt my verder niet geleiden ,
Maar denk om myne wraak : dit trooft my in dit ſcheiden :
Een moed , een pook , een ſlag , verdelligt dien tiran .
'k Beveel aan u de wraak , vriendt Thares , Bagathan ,
Gedenkt dat ik u heb gekoestert in myne armen .
Ik ben een vrouw ; my paſt veel beeter zuchten , karmen ,
Als 't zwaijen van een zwaart ; nochtans een vrouwen
moed (doet ,
Verſtrekt voor pook , voor wraak . zo gy myn wil vol-
Zo zie ik my den troon geopent , en zal 't loonen .
Wie my geneegen is die zal zich dan vertoonen ,
Die nu van de agtertogt vervolgt word als een ſchaâuw .
Het wreken valt ſomtys door 't vreezen wonder ſlaauw .
Myn ſchande ſmarten wel aan veelen ; maar 't gevoelen
Verbrandt my , 't geen gy moet door heete wraak ver-
koelen ;

En Perſſen , dat , gelyk als in een donkre wolk ,
Om myne vlucht nu treurt , zal door een ſtoute dolk
Op 't allerheerelykſt ten hoogen hemel brallen .
De wraak rechtvaardig is : de Goden zal 't gevallen .
Daar is het werktuig , daar , ontfang het van myn hand :
Vat aan , en wreek hier mee' myn onverdiende ſchand .

B A G A T H A N .

Dit naar en duifter hol zal tuigen van onze eeden .
Dees fakkel zeng ons 't hart , indien wy uwe reeden
Niet volgen , noch 't gebodt 't geen gy ons hebt gedaan .

T H A R E S .

Een ieder zal om ſtryd een willig onderdaan ,
Tot heil van Perſſen , of tot uwe Wraak verſtrekken .

V A S -

VASTI.

Myn schaduw zal u staag tot vinnig wreeken wekken.
Ik vliede: midlerwyl verneem ik van den moord:
En wegens 't onderstand, vertrouw u op myn woord.

T W E E D E T O O N E E L

HESTER, JUDITH, ELEAZAR, AZARIAS.

UW byzyn heeft myngeest meer vrolykheid gegeven,
Dan al de luister van het Vorstelyke leeven.
Keer naar uw huis: vaar wel.

AZARIAS.

Indien me u niet verlet,
Zo laat ons wagten tot uw Oom keert van 't Gebed.

HESTER.

Neen... maar daar is hy zelf.

D E R D E T O O N E E L

MARDOCHEUS, HESTER, JUDITH, ELEAZAR,
AZARIAS.

MARDOCHEUS.

O Wonderlyke zaaken!

HESTER.

Ei my!

MARDOCHEUS.

Ontstel u niet; ik zal 't u kenbaar maaken,
Gy weet van 't groote maal te Zusa aangerecht?

HESTER.

Och ja.

MARDOCHEUS.

Den lesten dag, op welk de minste knecht,
Zo wel als 's Konings mondt, de lekkernijen smaakte,
De Koning met een min op zyn Vorstinne blaakte; En

En heeft gewilt als dat die overschoone vrouw,
 In 't midden van de vreugt by hem verschynen zou;
 Zy door een hoogen moed gedreven, 't heeft geweigert;
 Waar door zyn hevigheid is tot den top gesteigert,
 En heeft haar uit het hof verbannen. Maar na dat
 Des Vorsten zinnen zyn te rust gefelt; zo vat
 Hem d'oude min aan 't hart; om zulks nu voor te komen,
 Zo heeft men dezen raad, als heilzaam, voorgenomen;
 Dat men het schoonste tal der maagden in het Ryk
 Ten hove brengen laat; op dat hy te gelyk,
 Daar al de schoonheid is, uit allen één mag kiezen,
 Zyn liefde waardig, en zyn droefheid doet verliezen.
 Wie dat de gunst geniet, als Koningin regeer.
 Egeus, Konings vriend, en die u kent, heeft d'eer
 Mede aan uw naam gedaan, om op de rol te stellen.

H E S T E R.

Wac zegt gy, lieve Oom!

M A R D O C H E U S.

Wilt hier in niet ontstellen.

Wie weet, wat's hemels raad met u noch voorheeft, staak
 Uw zuchten, dit 's een gunst, een noitgheoorde zaak.
 Door menschen middelen de hemel zend zyn zegen.
 Zyn willen oit t'ontvliën is dwaasheid: stelt u tegen
 Myn raad niet; want gy zyt in schoonheid ongemeen;
 Assuerus is een Vorst, waar onder wy Hebreen
 Nu schuilen, lang voor dees in flaverny gezonden.
 Dat u den Koning dan beöoge. kunt gy wonden
 Zyn minneziek gemoedt; zo zyt voor al verdacht,
 Dat men uw tonge noit hoort melden uw geslacht,
 Noch Vaderland. men veinst zomtytstot een goet ende.
 Ach! wou de hemel toch een goede uitkomst zende!
 Dat ons gezucht eenmaal zyn gramfchap doch bewoog.

H E S T E R.

Myn Oom, die my bemint, als d'appel van uw oog!
 Ik ben verschrikt, helaas! zo vreemden zaak te hooren.
 Wat is myn kuisheid, en myn staat, een ramp gebooren!

Ver-

Verwonder u niet, zo myn weezen, bleek geverft,
Als doots zich hier vertoont, vermits myn tong besterft,
En 't bloed na 't herte trekt; want eerbaarheid door
hloozen

En bleeken word gezien. geen tulp noch roode roozen
Vercieren zo het hoofd van eene maagt, dan schaamt:
Het is het schoonst juweel, daar zy meê pronkt. gy
praamt

My door uw raad, ik ben door uwe reên bewogen.
Ik heb uw lessen, van myn kintsheid, ingezoogen.
Wat hoor ik voor gedruis? daar steekt men de trompet.

MARDOCHEUS.

Verander uw gewaad. men zie het onverlet
Van onze galdery, wat dat geluid wil melden.
Ik hoor een bly gespeel, dat dikmaals goet voorspelde.

VIERDE TOONEEL.

HOPMAN, HERAUT, MARDOCHEUS,
HESTER, *Trompetter.*

HOPMAN.

V Oldoet uw ampt, op dat geen hoek onkenbaar zy
Van 's Vorsten wil. Zo ver, als zyne heerschappy
Zich uitstrekt, moet de weet gedaan zyn zo veel dagen,
Tot dat een schoone maagd den Koning zal behaagen.
Zyn Majesteit en eischt geen staat, maar schoonheit.

HERAUT.

't Geen,

Wat gy beveelt dat werd verkondigt.

HOPMAN.

Yder een,

Wie dat iets schoons beschaft zal men na waarde loonen.

HERAUT.

De Vorst Assuerus, die bekrans met zo veel kroonen,
Het gantsche oost gebiedt, beveelt aan yder, wie
Een jonge schoonheit weet, of eigen heeft, dat die

C

In

In aller haast gebracht wert aan des Konings Raden,
 Door dien het nodig wert geacht voor zyn genaade.
 En yder wert beloont wie dees beveelen raakt.
 Door 't roepen wert aan elk zyn wil bekend gemaakt.

MARDOCHEUS.

Nu hebt gy 't zelf gehoort, waat toe wy zyn verbonden.

HESTER.

O goeden hemel! zo 'er iets mag schoon bevonden
 In my zyn, 't geen het oog des Konings winnen mag,
 Het zy tot uwer eer.

MARDOCHEUS.

O aangenamen dag!

De Vorstin Debora kon Israël regeeren,
 Veel meer een schoon gezicht een Konings hart behoren.

Einde van het Tweede Bedryf,

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ASSUERUS, HAMAN, MAHUMA, SETAR,
MAMUCHA, HARBONA, CHARZENA.

Voorwaar al 't schoon dat gy my hebt gestelt te voo- (ren,
Kan myne zinnen, noch verwiinnen, noch bekooren.
't Geheugen van die geen, die my voor dezen heeft
Verwonnen, in myn ziel tot noch gedurig leeft.
't Voldoen, door u belooft, is nu, helaas! vervloogen!

HAMAN.

Hercia is zoo schoon met toverryke oogen.

ASSUERUS.

Het noemen van haar naam bragt my de weet daar van;
Maar 'k zweere zy in 't minst my niet behaagen kan.

MAHUMA.

Clorinda is vry schoon.

SETAR.

Fulgesia een wonder.

Waar dat men schoonheit roemt, word haaren naam by-
In aller mond gehoort. (zonder

MAMUCHA.

'k Verhoopte, dat het schoon

Van Laura had verdient de Koninklyke kroon,
En 't sneeuwit lelivel, met roos vermengt, in 't kussen,
De voor'ge minnevlam vermogen had te blussen.

ASSUERUS.

Geen schoonheid als 't gestalt van Vasti, deeze nacht,
Op ver na, voor myn oog, ter kamer is gebracht.

CHARZENA.

De hartstocht van de min, omheint met sterke wallen,
Is noch door zo veel schoons, in 't minst om vergeval-
De min verteert het bloedt, en kwelt een eed'le ziel. (len.

H E S T E R,
T W E E D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HAMAN, MAHUMA, SETAR,
MAMUCHA, HARBONA, CHARZENA,
EGEUS.

Dat ik uw voeten kus, en voor u nederkniel.

EGEUS.

ASSUERUS.

Wat is 'er? zegt my doch Egeus.

EGEUS.

Groote Koning!

Gy hebt aan iedereen uw vorstelyke woning
Vrywillig opgesleut, op dat den adel mocht
Vertoonen, welk een Maagd een yder had gebrocht?
Maar niemant kon tot noch uw Majesteit bekooren,
Daar's noch een schoon juweel voor uwe kroon geboor-
De Maagd, die ik u nu vertoonen zal dees tydt, (ren.
Zo schoon is dat de Zon haar heldre glans benydt:
En die haar gaven, door de woorden, af wou maalen,
Was maar de zon verthoont met naare en donkre straalen.
Indien gy my zo veel oit waardig kent, ik weet
Myn zorgen waaren nooit zo heereylyk belteet.

ASSUERUS.

Waar is die schoonheit? my verlangt haar aantefchouwen.

D E R D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HAMAN, MAHUMA, SETAR,
MAMUCHA, HARBONA, CHARZENA,
EGEUS, HESTER, AZARIAS.

Hy staat verbaast.

EGEUS.

ASSUERUS.

Ik zag, voorwaar, in geene vrouwen,
Noch maagden, zulken schoon dat my zo wel geviel:
Myn

Myn bloed verandert, en 'k gevoele dat myn ziel
Als opspringt, want myn hart wert vrolyk: wondre oog-
gen,

Daar 's hemels straalen, ver, niet tegen op en mogen.

AZARIAS.

Dit gaat tot nog toe wel. o hemel! gun aan my,
Dat dit tot voordeel van uw onderdaan gedy.

HESTER

Mag myne needrigheid des Vorsten voetbank kuffen?

ASSUERUS.

G'ontvonkt in my een vuur, onmoog'lyk om te blussen,

HESTER.

Alzo een onderdaan niet beter staat noch past,
Als een gehoorzaamheid; zo heb ik, volgens last,
My, tot een offerhand, voor uw gezicht geboogen.
Myn leeven is voor u ten besten. 'k durf deeze ooggen
Om myn omwaardigheid niet opslaan: groote zon!

ASSUERUS.

Gy zyt het die myn hart, door 't schoon gezicht verwon.

HESTER.

Kleed my, zo 't u gelieft, met uw genaad'ge straalen,
Zo zal ik als 't kristal een weinig adem haalen.

ASSUERUS.

Ryft schoone zielvoogdes.

HESTER.

Gebied myn ziel, en zin.

Ik volleg uw geboën.

EZEUS.

Nu smelt hy in de min.

HESTER.

Gelyk de friffche dauw op velden, boomen, kruiden,
Zich door de heldre zon, (aleer zy komt in 't zuiden)
Gelyk als paaren, en gesteeften wel vertoont;
Zo praat dees teedre maagt, nu gy haar fout verschoont.

ASSUERUS.

Ik zweer u by 't heelal, en kroon van groote waarde,

Dat gy den scepter zult van myn gebied aanvaarde.
 De zinnen hadden my zo schoon niets afgebeeld,
 Als uw aanminnigheid, die my den boezem streeld.
 Myn oogen houden stand in uwe schoonheid; 't leeven
 Verquikt gy door uw tong, en komt vol op te geven.
 Gelyk de naare nacht voor Phoebus zetel wykt,
 De schoonste schoonheid voor uw schoon de vlagge
 frykt,

Egeus, gaat te zaam met Setar, haar ter kamer
 Geleiden, in 't paleis; en toon, niets aangenaamer
 Het Koninklyke oog bevallen is. de kroon
 Die Vasti is ontruk, zal haar geworden. Goôn!
 Gy hebt my door uw wil dees maagd hier toegezonden:
 Vergun ook datze wert aan my als Vrouw verbonden.
 Maak alles vaardig tot de Koningklyke trouw.
 Ik ben in korten tyd, ô overschoone vrouw!
 By u op 's Konings zaal, ik ben vernoegd, gy heeren.

E G E U S.

Het heeft de Vorst gelieft zyn dienaar te vereeren.

V I E R D E T O O N E E L.

A S S U E R U S, H A M A N, M A H U M A, S E T A R,
 M A M U C H A, H A R B O N A, C H A R Z E N A.

A S S U E R U S.
Gy heeren, wie ontkent, dat deeze een paerel zy
 Aan dezen tullebant, en oppermonarchy?
 Haar deugd komt 't Keizerryk een groot geluk belooven.
 (ven

De wond aan my geschied, door 't onverwacht beroo-
 Van een voor deez' my waard, is door haar mond geheelt.
 Myn liefde dartel nu gaat zwemmen in de weeldt.

M A M U C H A.

De Vorst gelukkig is met deez' zyn Koninginne.

A S S U E R U S.

De schoonheid machtig is een Konings hart te winnen.

V E R-

V E R T O O N I N G.
VAN DE KROONING VAN HESTER,
U I T L E G G I N G.

De minzaamheid en deugd van Hester word beloont,
Nu Vorst Assuerus haar tot Ryks-vorstinne kroont.
De vreugd bezielt het volk van zyne heerschappyë,
En troost de Jooden in hun bange slavernyë.

Z A N G.

*Men sier deez' dag met gloripalmen,
Waar op Assuerus Hester kroont,
En door zyn Echt haar deugd beloont:
Zingt en danst op blyde galmen,
En vier' zo luisterryken dag,
Waar van men nimmer weërge zag:
De bemel let op Isrels klagen,
Nu Hesters hoofd een kroon zal dragen.*

Hier word gedanst.

V Y F D E T O O N E E L.

AZARIAS, MARDOCHEUS.

AZARIAS.

Grypt moed, en recht u op, vervallen Jodendom.
De vreugde maakt my nu, gelyk de droefheid, stom.
De koninglyke keur komt ons wat groots beloven.
Dit is geen menschen werk, maar van de macht daar
boven!

't Geluk van dezen dag, O hemel! u behoort!

MARDOCHEUS.

Myn vriend, wie heeft het oog des Konings toch be-
koort?

AZARIAS.

Na 't vorstelyk gezicht d'uitmuntentheën aanschoude
Van Hester, uwe Nicht, heeft hy een vonk behoude.

Die tot een vlamme ryft: het oordeel is geveldt;
 Die Vorft heeft op haar kruin de goude kroon gefteft,
 Die eigen heeft 't bewind van tweemaal zefftig Ryken.
 Mocht nu voor 't Jodendom een een'gegunft doch blyken.

MARDOCHEUS.

Ik heb aan myne Nicht, om groote reën, verboën,
 Te melden haar geflacht, noch my; want, weet haar
 troon

Is noch te zwak geveft. de tydt een vrucht doet rypen,
 De zorgen zullen 't fcherp van haar gedachten flypen,
 Om t'zyner tyd, uit liefde, als werktuig van dien een,
 Noch van der aarden op te heffen ons Hebreën.

AZARIAS.

Uw raad die heeft gemift.

MARDOCHEUS.

En hoe?

AZARIAS.

Des Konings ooggen,
 Nu door de min beheert, kon, lichtelyk bewogen,
 Tot ons verloffing zyn.

MARDOCHEUS.

Myn Nicht zal ons van ver
 Verftekken tot een baak en heldre morgenfter.
 Een droom, een vreemde droom, speelt flaag door myn
 gedachten.

Iets is my voorgestelt in twee byzondre nachten.

AZARIAS.

Wat houd gy van den droom? is niet een zaak, die uit,
 Of een'ge zorg, of wel uit een verbeelding fpruit?

MARDOCHEUS.

Het was ver ongemeen. den hemel hoorde ik kraken,
 Door 't dondren flag op flag. 'k zag twee vergifte draken
 Elkander op het wreedft beftryden. kort daar aan,
 Twee heiren, heet op moord, op 't felst ten ftryde gaan,
 En t'zamen eenig om d'onnoofle te verfmachten;
 Die voor d'aanftaande dood, met weenen, zuchten,
 klachten, Den

Of de VERLOSSING der JOODEN. 41

Den hoogen hemel tot hun hulp aan riepen. 'k zag,
Hoe dat een kleine beek, (op 't midden van den dag)
Zo aanwiesch, dat hy veld en hoven overspoelde,
En dat de zwaksten hoop hun wraak op 't vinnigst
koelde, (dreigt:
Op deeze, van wiens hand haar 't sterven was ge-
Daar op verscheen de zon op 't heerlykst; yder neigt
Zyn oogen nederwaarts, als dankbaar voor dien zeegen.

AZARIAS.

Hebt gy geen uitleg op dien wondren droom gekreegen?

MARDOCHEUS.

Geen mensch en heb ik dien, als u, geopenbaart.

Dit 's myn gevoelen, dat de hemel 't vinnig zwaardt
Der straffen, eenmaal zal van onze halzen keeren;
En dat...

AZARIAS.

Wie zie ik daar?

MARDOCHEUS.

't Is een der grootste heeren
Van Perffen; zynen naam is Haman, die 't gezach
Van 't gantsche Ryksbestier nu heeft.

ZESDE TOONEEL.

HAMAN, BASSAN, CAMBYSES, VARDAN,
AZARIAS, MARDOCHEUS. *Lyfswacht.*

BASSAN.

AY my! vermag

Ik zulken kleinen gunst van uwe hand ontfangen?

AZARIAS.

Een ieder knielt voor hem ter aarde, met verlangen;
Zo 't schynt, om zyne gunst te bidden.

MARDOCHEUS.

Deeze man

Word als een God geëerd, en zulken eerbied kan

In myn gemoet, geen troon verwerven; neen, ik zweere,

Ik doe geen Goden eer aan hem. den Vorst der heeren,
Weet dat ik 't zelve doe om hem, om hem alleen.

HAMAN.

Wie zyt gy?

BASSAN.

'k Ben in dienst van 't hof, die voor 't gemeen
De zaaken in den Raad verweere: laat myn smeeken...

HAMAN.

Myn zinnen hebben nu iets anders voor. uw spreken
Verveelt my. 't is genoeg, volhard in uwe trouw.

CAMBYSES.

Ik ben een arm soldaat.

HAMAN.

Gy klaagt, gelyk een vrouw.

't Waar beter in den stryd, op 't bed van eer, verlaagen;
Dan dus, gelyk een bloo en laf gemoed, te klagen.
Toont u een man te zyn. En wat is uw begeer?

VARDAN.

Ik heb het hof gevolgt, en was in dienst, weleer,
Van Vasti tot myn schaa, uit hof en land verbannen.

HAMAN.

Daar is geen Vasti meêr; men doe hun wyken mannen.

VARDAN.

De bliksem tref uw hoofd verwaande. uw geslagt
Werd zo ter neêr gevelt, als die gy nu veracht.

MARDOCHEUS.

Verfchoon my zo ik iets mogt zondigen met oogen.

AZARIAS.

Ik heb my meê, uit vrees, voor hem ter neêr gebogen.

MARDOCHEUS

Geen Israëlit behoord te huichlen met de wet.

AZARIAS.

En vreeft gy, waarde vriend, voor onheil?

MARDOCHEUS.

Neen. 't verzet

My in het minste niet.

AZARIAS.

Wy zullen naeder spreken:

Vaar wel.

MARDOCHEUS.

Zulks wensch ik meê. Eer zal myn harte breeken,
Dan ik om gunst of eer de hemel steek naar 't oog.

ZEVENDE TOONEEL.

BAGATHAN, THARES, MARDOCHEUS,
ter zyde.

BAGATHAN.

't **W**as beter, na myn raad, dat men ter zaal invloog,
En hem op 't onverwachtst, eer 't iemant merkt, ver-
moordde.

THARES.

Zyn Lyfwagt heeft de zaal bezet.

BAGATHAN.

En of die 't hoorde?

Zy zullen ons, 't is vast, hanthaven in de zaak.

MARDOCHEUS.

Dit leidt op moorden aan, zy zyn door haare spraak
Verraden.

THARES.

Zullen wy?

BAGATHAN.

U staat uw woord te houden.

THARES.

ô Koning, die uw lyf zo lang aan ons vertrouden.

MARDOCHEUS.

De Koning...

BAGATHAN.

Hoe, myn vriendt, hoe, Thares, flaut uw moed?

THARES.

O neen, ik zal myn zwaart noch verwen met zyn bloed.

BA-

BAGATHAN.

Wel, dezen brief moet gy aan uw vertrouwing zenden.

MARDOCHEUS.

o Hemel! wilt den ramp van 's Konings hals afwenden.

BAGATHAN.

Ai Thares, zyt verdacht.

THARES.

De helfche Stix het geeft,
Dat deze trotse Jood in 't hof des Konings zweeft,
En als een booswicht niet en doet dan 't hof verspieden.

BAGATHAN.

'k Zal onderstaan of ik dees plaats hem kan verbieden.
Een aanslag, vol gevaar, baart stadig achterdocht:
En wyslyk aangeleit, is als byna volbrocht.
Hebt gy den brief bewaart?

THARES.

Wil daar het minst voor zorgen.
Ik heb hem om 't gevaar, in deze borst verborgen.

BAGATHAN.

'k En hoop het immers niet dat hy het heeft gehoord.

THARES.

O neen, dat kan niet zyn.

BAGATHAN.

Myn vriend, vertoeft, een woord.
Ik speur u meinigmaal in deze groente wandlen.
Hebt gy hier in het hof iets van belang te handlen?

MARDOCHEUS.

Ik ben een die de daan der Koningen beschryf;
Om myn nieuwsgierigheid is dat ik hier verblyf.
Men moet uit veeler mond de rechte waarheid sluiten.
Geen moeiten, ook hoe zwaar, kan my die lust doen stui-

BAGATHAN.

(ten.

Zo hebt gy 't wel gehoord, wy spraken van den Vorst.

MARDOCHEUS.

O neen: uit uwen mond niet waardigs: zo ik dorst

U vergen: 'k zou het aan u bidden te verhaalen,

't Geen

't Geen waardig was gestelt in veelerhande taalen.
Ik ben'gedrig in myn bezigheën verwart.
Voorname zaaken gaan my allermeeft aan 't hart.
Wanneer de zinnen op iets starren, zyn myn ooren
Gelyk als hooreloos. 'k geloof dat geen gelooren,
Een tweede heeft gezien van zulken schoonen hof.

BAGATHAN.

Ons tyd is nu voorby. wy hebben iets tot lof
Des Konings, in het lang aan uw gehoor te melden,
Op morgen.

MARDOCHEUS.

En deez' uur? indien gy 't zo bestelde,
'k Zal ook indachtig zyn, en wachten na den tyd.
Het is my overlief gy hier gekomen zyt.
Nu is myn hart beklemt. ik stut den aanflag garen.
Kreeg ik gelegentheid dezelve t'openbaren.
Gaf my de hemel nu een uitkomst. ach! hy geeft:
Vermits ik Hester zie, die na den bogaart streeft.

ACHTSTE TOONEEL.

HESTER, SELA, MARDOCHEUS.

HESTER.

IN 't ruiffchen van de blaân, en zilyre waterftroumen,
En aangename koelt, heb ik vermaak genoomen.
Daar ginder by die mirth, 't gezicht haar best vernoegt.

SELA.

Wanneer de Koningin haar by 't gebloemte voegt,
Een ieder buigt den hals, als of zy wilden toonen
Hun wenschen, om uw hair met zulken krans te kroonen.

MARDOCHEUS.

Vermag uw dienaar tydt, om een verzoek te doen?

HESTER.

En weinig tredt ter zy, om d'argwaan te verhoên.
Myn Oom!

H E S T E R,

M A R D O C H E U S.

Myn waarde Nicht! ik heb u iets te ontdekken,
 't Geen zekerlyk tot heil van 't Koningryk zal strekken.
 Ik word gelyk verftomt, de spraak die valt my zwaar;
 Daar is een Oppervorst in 't uiterfte gevaar.

H E S T E R.

Zegt my 't geheim.

M A R D O C H E U S.

Ik zal, maar dat het niemant hoore.
 Ik heb het helsch verraad met deeze myne ooren
 Vernomen: ach! het dingt den koning naar den hals!

H E S T E R.

Wie zou de werker zyn van zo veel ongevals?

M A R D O C H E U S.

Het zyn, geeft my gehoor, twee Konings kamerlingen.

H E S T E R.

Ai my! dees droeve maar ontfelt my zonderlingen.

M A R D O C H E U S.

Ach! meld den Koning toch dien aanslag. het is tyt.

H E S T E R.

Ik twyffel of gy al van 't stuk verzekert zyt.
 Haar naamen?

M A R D O C H E U S.

Bagathan, en Thares.

H E S T E R.

Hoe zal 't blyken?

Zo gy 't betoonen kunt, het zal uw staat verryken.

M A R D O C H E U S.

Men zoek Thares in zyn boezem; een gefchrift

Zal u wel blyken doen, hoe verre het vergift

Zich zelve heeft verspreit, die 's Konings lyf belaagen.

H E S T E R.

Daar komt de Koning aan.

M A R D O C H E U S.

Zyt lukkig in uw dagen.

NEG ENDE TOONEEL.

HESTER, SELA, ASSUERUS, HAMAN,
BAGATHAN, THARES, MAMUCHA,
EGEUS, MAHUMA, *Lyfswacht,*

MYn Vorst.

HESTER.

ASSUERUS.

Myn Koningin! myn hart verlangend was
Naar uwe aanminningheën.

HESTER.

Myn Koning, al zo ras
Ik uw gezicht vernam, hervoelden ik myn leeven
Verkwikken, als de zon het aardryk schein te geeven;
En boomen, kruid, gebloemt, en d'alder schoonste
vrucht.

Maar ach!

ASSUERUS.

Hoe is 't myn lief? hoe komt het datgy zucht?

HESTER.

Een wreed afgrysyk beest, een Hydra, reikt met klaau-
wen

Na uwe kroon en hals; dit doet myn hart benaauwen.

ASSUERUS.

En hoe?

HESTER.

Een weinig doch met my ter zyden treedt;
Want 't is aan my ontdekt.

ASSUERUS.

War ondier is zo wreedt?

HAMAN.

Daar 's iets geheim. ik zie de Vorst die staat verwondert.

ASSUERUS.

Dit voorneem, onverwacht, in 't hart en ooren dondert.

HA-

H A M A N.

Wat mag de reden zyn!

A S S U E R U S.

Een brief? zegt my de man.

H E S T E R.

By Thares; en 't verraadt by hem, en Bagathan.

A S S U E R U S.

Hier, Thares.

T H A R E S.

Groote Vorst.

A S S U E R U S.

't Doet myn verlangen noopen.

T H A R E S.

Wat wil zyn Majesteit?

A S S U E R U S.

Doet uwen boezem open.

T H A R E S.

Heer Koning! ach! waar toe?

A S S U E R U S.

Zyn tong beklapt de noodt.

Men rukt van een.

T H A R E S.

Ik ben op d'oever van de doodt.

A S S U E R U S.

Wat wil dees brief?

T H A R E S.

't Is iers tot myn geheug gefchreven.

A S S U E R U S.

Lees Haman.

T H A R E S.

Heer!

H A M A N.

Dees dingt den Koning na het leeven.

A S S U E R U S.

En hoe?

B A G A T H A N.

Een dootsche kou verstrant; myn tong.

T H A-

THARES.

Ach! ach!

ASSUERUS.

Men lees den brief, op dat men d'inhoud weeten mag.

HAMAN, leeft.

*Ons voorneem is tot noch den Koning om te brengen.
Wy zullen uwe wraak, en d'onze, t'zamen mengen.
Maar zyt doch op dien dag en uur voor al verdacht,
Dat gy ons ondersteunt, met uwe moed en macht.
Wy zyn in het gevaar op 't manlyk woord getreeden;
Zyt dit indachtig, en gedenk aan uwe eeden.*

HAMAN.

Hier staat een teken; wat beduid dit Thares?

THARES.

Niet.

ASSUERUS.

Kom hier; kom Bagathan: de Koning 't u gebied.

BAGATHAN.

Ik bid myn lyfsgenaâ. 't Beduidt ons beider naamen.

ASSUERUS.

Ontrouwe! moet gy zo uw schoon geslacht beschaamen.
Heb ik aan zulk gediert myn leeven toevertrouwt?
Eerlooze, had gy u tot zulken daad verstout?
Wie zyn 't, en meldt het ons, wie zyn uw t'zaamge-
zwooren?

HESTER.

Zy staan gelyk Verstomt.

THARES.

Ach! was ik ongebooren.

ASSUERUS.

De pynbank zal 't u doen bekennen. volg dien last.
Men sleep hen naar het hol. zy werden ondertaft
Mer d'alderfelste pyn, om uit haar mond te wringen,
Wie medeplichtig zyn van na myn hals te dingen!

D

Zo

Zo is het pyn'gen nut. het duister word verlicht.
 't Geen diep verhoolen lag, verschynt voor het gezicht.
 En na 't my is bewust zal ik haar loon verschaffen.
 Een wettig Prins vermag te loonen, en te straffen.

T I E N D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HESTER, SELA, MAHUMA,
 SETAR, HARBONA, EGEUS, CHAR.
 ZENA, MAMUCHA.

W Ie heeft u dit verraad, myn Lief, geopenbaart?
 HESTER.

Een ouden; een Hebreuw.

ASSUERUS.

Dien man is my veel waard.

Zyn naam is?

HESTER.

Mardocheus.

ASSUERUS.

Van dien tydt dat ik Perffer
 Beheerden, om den loon van 't goede te ververffen,
 Werd in een Konings boek wat waardig is gesteld;
 Op dat ik t' zyner tyd na myne gunst vergeld.

HESTER.

Ter liefde van den Vorst, zal ik zyn gunst waardeeren;
 Als of de Koning my die gaven kwam vercéeren.

ASSUERUS.

Mamucha!

MAMUCHA.

Vorst!

ASSUERUS.

Wanneer gy in 't geheugboek stelt,
 Al 't gene deze maand voornaamlyk dient gemeld;
 Verhaalt, hoe Mardocheus my 't leeven heeft behonden;
 En 't hoog verraad van hen wien ik myn lyf betrouden:

Voor

Voor deezen tyd ik hem 't beloonen schuldig blyf.

MAMUCHA.

Al wat de Vorst belieft ik in der yl beschryf.

ASSUERUS.

Myn Koningin! myn lief! hoe! dingt men na myn leven!

Maar 'k zal, door uw beleid, door alle rampen streeven.

Gy zorgt voor myne kroon en vorstendommen.

HESTER.

Maar

Zo lang de straf verbeid, verwacht men in 't gevaar.

ASSUERUS.

Zy zullen hunne straf ontfangen naar de wetten.

E L F D E T O O N E E L.

HAMAN, ASSUERUS, HESTER, SELA,
MAHUMA, SETAR, HARBONA, EGEUS,
CHARZENA, MAMUCHA.

HAMAN.

MEn heeft den kerker doen, met krygslîen, sterk be-
zetten,

Op dat geen verder kwaad uit deeze schelmen spruit.

De pyn dryft al 't verraad ten bangen gorgel uit.

Maar wie hun meedestaan en wil de tong niet melden.

ASSUERUS.

De herder, die het veê in klaverryke velden

Te weide dryft, en heeft geen zorgen als de kroon.

Gy Haman, die my zyt een pilaar aan den troon,

Verneemt, en vorst de zaak zo naauw als 't kan geschieden.

Wat dat myn wil zal zyn, ik namaals zal gebieden.

HAMAN.

'k Volvoer, naar uw begeer, 't gebod 't geen gy my geeft.

ASSUERUS.

Gy, schoonste, d'oorzaak zyt dat noch Assucrus leeft.

HESTER.

't Gelieft zyn Majesteit te zeggen.

D 2

A 2-

Langs dees beken,
Zal ik de Koningin van myne liefde spreken.

T W A A L F D E T O O N E E L.

H A R B O N A , M A R D O C H E U S .

H A R B O N A .

DAar streeft de groote Vorst de groene bogaart in.
Hoe praat dees dappren held, en schoone Koningin.
Waart gy, die 't hoog verraad den Koning bragt ter ooren?

M A R D O C H E U S .

Van 't geen hun voorneem was, kon ik bescheidlyk
hooren;

Maa wie, tot zulken daad, met haar eendrachtig zyn,
Is my gants onbekent.

H A R B O N A .

Het nypen van de pyn,
Zal haar de makkers van het schelmstuk doen beklappen.

M A R D O C H E U S .

Hoe hoog den zetel is, met hoe veel marmre trappen
Den opgank van den troon verciert is, nochtans wert
De scepter en de kroon door het verraad benert.

H A R B O N A .

Daar 's Haman: wilt hem meê van deeze zaak getuigen.

M A R D O C H E U S .

Het strydt met myne Wet, voor hem ter neêr te buigen.
Een is alleen maar d'eer, voor wien ik neder kniel;
Voor hem die 't leven geeft, en een onsterfbre ziel.
Myn heer, zo ik de Vorst, of Raaden ben van noden,
Ik blyf hun minste slaaf, en volge hun geboden.

H A R B O N A .

Gy zyt u zelf, nochtans, een bronaar van verdriet.
Wie veilig leeven wil, doet dat een Vorst gebiedt.
Een vuistslag van dien arm zou ieder een verpletten.
Wie dat dit land behaagt, vernoegt zig met de wett.

DE RTIENDE TOONEEL.

HAMAN, HARBONA.

MEt wien had gy gesprek?

HAMAN.

HARBONA.

Een ouden man, een Joodt.

HAMAN.

Ik ken hem. 't geen de Vorst aan d'onderdaan geboodt,
Heeft dezen iedermaal halstarrig overtreden.

HARBONA.

Hy volgt zyn oude zeën dus tegens recht en reeden.

HAMAN.

Zal my een balling, nu, die op genade leeft,
Die niets, dan 't geen ik wil, in zyn bezit en heeft,
My krenken; want hy heeft myn achtbaarheid gebroken?

HARBONA.

't Misachten van uw staat dient straf en streng gewroken.

HAMAN.

Gy Vorsten Kamerling, streeft na de kerker. waakt
Voor 's Konings leeven, daar de nydt zyn gal op braakt:
En brengt my tyding van 't gehoor en wedervaren.

HARBONA.

't Geen dat gy my gebiedt volvoert uw dienaar garen.

VEERTIENDE TONEEL.

HAMAN, *alleen.*
Hoe blus ik best myn wraak in 't delgen van den
Jood,

Door wien d'Amalekiet voor dezen is gedood,
En zo mishandelt, dat de geesten om my snorren;

Ja my tot evle wraak van myn voorvad'ren porren.

't Geluk bied my de handt, vermits ik naad'ren zie

Den Koning, mynen heer.

V Y F T I E N D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HAMAN, EGEUS, MAHUMA.

ASSUERUS.

IS u bewust, van wie
De bel zo vinnig had dit gruwelstuk besteeken?
Ik zal dit feit voorwaar op 't allerhevigst wrecken.

HAMAN.

Wie dat de wortel weert van 't vinnig ongeval,
In alle zekerheid zyn troon bevryden zal.

ASSUERUS.

Wat voorslag, om myn Ryk voor alle ramp te weeren?

HAMAN.

In Perffen leeft een volk, dat aan uw wet, noch heeren
Ontzag draagt, en versmaad uw tullebant en kroon:
Ze aanbidden noch en doen geen eer aan uwe Goôn.
Zy off'ren, of een stier, of lam, in ruime weiden,
Voor een onzichtbaar hoofd, en zoeken afteleiden
Uw onderdanen t'zaam van onzer oud'ren wet;
Dit vollek dient de voet op hart en nek gezet.
Men dient hen, en 't gedacht van allen uit te roijen;
Hun affchen in de wind en ruime zee te stroijen.
Zy zyn de wortelen van 't onweer van den Staat,
En brouwen in het Ryk of onheil of verraad.
En mits zy jaarelyks de Keizerlyke gaven
Opoffren aan den Vorst, als ballingen en slaven;
En dat de schatkist daar geen hinder door geschiedt,
Zo zal ik uit myn goed (als gy haar dood gebiedt)
Tien duizent ponden van het fynste zilver schenken,
In plaats van hunne gaaf.

ASSUERUS.

Wanneer ik wil gedenken,
Hoe zeer dat gy het nut behartigt van myn kroon,
't Verzoeken strekt byna voor my gelyk geboôn.

HA-

HAMAN.

Le dooren, die het land gestadig noopt met pynen,
Zal dus, in eenen dag, door 't gantsche land verdwynen.

ASSUERUS.

Hun dood sta ik u toe, gelyk myn gunsteling.
Gebied gelyk gy wilt. Zie daar des Konings ring.
Doet, door myn gantsch gebied, aan alle oorden schry-
ven,
Hun misdaad, hunne straf, en tyd van hun ontlyven.
De schatten die gy biedt die schenk ik u weêrom.

ZESTIENDE TOONEEL,

HAMAN, *alleen.*

NU staat in myne hand het gantsche Joodendom.
Wie zal nu myn geboën, dit wapen, tegenspreken?
Nu is het in myn macht myn ouden hoon te wreken.
Dit word, op staande voet, om aantestaan belast,
In deeze groote stad van Zusa. Nu verrast,
Een woord, een gunsteling, de dood van zo veel zielen.
Nu zal men voor myn naam om lyfsgenade knielen,
In Perffen, Parthen, ja de gantsche waereldt door,
Alwaar Assueer gebiedt. My dunkt al dat ik hoor
Het schreijen, door 't gebod aan elk geweest geschreven.
Wie my geen eer en deed verliezen nu het leeven.

Einde van het Derde Bedryf.

H E S T E R,
V I E R D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

HESTER, EGEUS, ZELA, MARDOCHEUS, *ter Zyden.*

EGEUS.

'k Heb Mardocheus, gekleed, op 't buitenhof ontmoet,
Met zak en hairen py.

HESTER.

Dit vreemt gezicht doet
Myn hart begeerig zyn, om 't wit van zulks te weeten.

EGEUS.

Zyn kleedren zyn, door rou, van d'anderen gereeten,
En d'oogen staan in 't hoofd, bekreten, root en naar:
Het weezen bleek en doots: zyn oudt en zilver hair
Is vol van asch beftroit: hy wil geen mensch gelyken.
Het uiterlyk gewaad het droevig hart doet blyken.

HESTER.

't Verwondert my.

SELA.

'k Vertrouw 't zyn reden van gewicht.

EGEUS.

't Nieuwsgierig brein, veelyds, een onrecht wit verdicht.
Doch om de reden van zyn droefheid te doorgronden,
Na dat haar Majesteit myn raad heeft goetgevonden,
Zo zal ik d'oorzaak wel uit zynen mond verstaan.

HESTER.

Volvoer het, 'k ben dees man op 't hoogste toegedaan,
Vermits hy 't zwaar verraad op 's Konings hoofd ont-
dekte,

En dus gelyk een heldt voor 't gantsche Perffen strekte.

SELA.

Gy zyt om zyn gedrag belaân en ongerust.

HESTER.

't Verlangen noopt den mensch, om 't geen ons, onbe-
Gelyk het bliksemvuur voor d'oogen komt te zweeven,

Te

Te weten. ach! myn Oom, ik min u als myn leeven.
 De smarten die gy lydt, my rukken in het graf!
 De zak, en 't hairen kleed, beduid een doodt of straf.
 Ik zie hem daar van ver zyn handen t'zaamen wringen.

MARDOCHEUS.

O wreedtheid, komt gy ons nu na het leeven dingen.

HESTER.

Ik zal hier van ter zy zyn klachten best verstaan:
 En, om het achterdocht te hoeden, binnen gaan.

T W E E D E T O O N E E L

MARDOCHEUS, AZARIAS, ELEAZAR,
 JUDITH, EGEUS.

MARDOCHEUS.

ELendige Hebreen! nu zyt gy onvermogen,
 Om dezen zwaaren slag te stuiten! ach! myn oogen
 Schreit tranen. neemt een steen, en slaat voor 't droevig
 Op dat den hemel door uw rouw bewogen wert, (hert,
 En d'onverwachten noodt van onzen hals wil keeren!
 Zal Hamans hovaardy, en wraak, nu triomfeeren:
 Ik zie geen uitkomst, 't zy den hemel het verhoed.
 O Hester! mocht gy ons uit dezen tegenspoet
 En dees benaauwde stand in zekerheid geleyen!
 Hebreuwen! ach! vang aan, met klaagen, en met
 schreyen,
 En zend by dag en nacht uw zuchten naar om hoog.

AZARIAS.

Ach! kindren! my zo waard als d'appel van het oog!
 Zal u zo wreeden doodt op 't onverzienst versmooren!
 Ach! roept den hemel aan, dat hy door 't droevig hooren
 Van 's volks gemammer, en 't gezicht van haar geweent,
 Een uitkomst, in deez' nood, en droeven dag verleen,
 Zo blyft gantsch Israël bevryd van smaad en schande;
 Dog moeten wy te zaam, als 't Schip, in onweer stranden,
 Ik sterf dan aan uw zyd! 'k verlaat u noit myn zoon.

Myn dochtertje, kom hier, u kus ik. voor uw troon
Zyn wy een offerhandt, met zoo veel duizent schaaren.

E L E A Z A R.

Ach! Vader! wilt ons doch voor ongeval bewaaren.
Ons moeder voeden ons voor dezen met haar zogh!
Verftrékt ons schutsheer nu, ach! Vader! och! och! och!

A Z A R I A S.

Ach! al te zwaaren slag! myn overwaarde kinderen.

J U D I T H.

Als gy ons helpen wilt, wie zou ons kunnen hinderen?

A R A R I A S.

Gy doet de traanen my uitbreeken, ach! myn krooft!
Ach! welk een droeven dag vertoont zich in het oost.
Uw vader heeft geen macht te volgen uw begeeren;
Een rot van lamren kan geen heir van wolven keeren.
Uw teedre traanen zyn met onze macht gelyk.

M A R D O C H E U S.

Myn vrienden, neemt te zaam een weinig doch de wyk;
Ik zie een eedlen heer tot mywaarts vlytig naadren.

A Z A R I A S.

ô Hemel! denk met gunst aan ons beroemde Vad'ren!

E G E U S.

De schoone Koningin heeft deel aan uwe pyn;
En vergt van uwe tong, om onderrecht te zyn,
Waar uit de reden van uw schreyen is gesprooten.
Spreek op, noch veins voor my.

M A R D O C H E U S.

Ik heb te veel genooten.

Myn leeven en myn bloed zyn voor de Vorst en haar
Ten besten! ach! ach! ach!

E G E U S.

Wat vreeft gy voor gevaar?

Ontsluit uw hart aan my: zy heeft my uitgezonden.

M A R D O C H E U S.

Indien 't u zo gelieft. 'k en hoof het door geen monden
Te melden; want helaas! o ramp! dit eenig blad,
Den

Den heelen ommekring van 't ongeluk bevat!
Dit 's 't afschrift van het geen ten hoof is aangeslaagen.

EGEUS.

Wat inhoud heeft het doch dat u beweegt tot klaagen?

MARDOCHEUS.

De Koning heeft geboën, maar Haman ten geval,
Dat men 't Hebreeuwſche volk door 't Ryk verdelgen
zal.

Dit baart een droef gefchrey, van kindren, vrouwen,
mannen:

Ai, ſincek haar, datze wil haar krachten t'zaamen ſpan-
nen!

Op dat zy aan den Vorſt voor ons genaâ verwerft.

EGEUS.

Het is een hoog gebodt, op poene dat hy ſterft;
Wie dat den Koning mocht verſtouten te genaaken.

MARDOCHEUS.

De ſchoonheit kan de Vorſt, hoe wreedt, meêdogendt
maken.

EGEUS.

De wet gebiedt het. maar indien het zo gevil,
Dat iemand kreeg genaâ door Koninglyke wil,
Zoo word de goude ſtaf te kuffen hem geboden.
Doch 't is een groot gevaar.

MARDOCHEUS.

Dit ſchrift is haar van nooden:

Het zal haar melden in wat groot gevaar wy zyn.

EGEUS.

Haar wert de weet gedaan.

H E S T E R,
D E R D E T O O N E E L.

MARDOCHEUS, AZARIAS, ELEAZAR,
JUDITH.

MARDOCHEUS.

MOcht dit een zonneshyn,
O Hemel! op deez' droeve en bange dag verwekken!
Mogt nu een vrouw het heil van zo veel zielen strekken!

Als eertyds Judith, die, vol moed, den wreeden Vorst,
Ten nut van 't Joodsche Volk, het slaal dreef in de borst,
En 't hooft van den Tiran afkapte zonder schroomen:
Zo ziet men dat een daad, met moed eens voorgenomen,

Veeltyts zoo wel gelukt als 't wenschen oit bedacht.
De hemel zend zyn heil, maar 't meest wel onverwacht.

V I E R D E T O O N E E L.

MARDOCHEUS, AZARIAS, ELEAZAR,
JUDITH, EGEUS.

DE Koningin uw klacht ter harten heeft genomen.
Zy zal haar eigen dood, om 't Joods geslacht, niet schroomen.

Haar oogwit strekt den Vorst te spreken, 't zy hoe 't zy.
Ik merk een drift in haar tot uw geluk.

MARDOCHEUS.

Gun my,
Dat ik uw voeten kus! myn waarde vriendt! de zeegen
Word by ons dan verwacht.

EGEUS.

Ik wensch zy werd verkregen.

MAR-

MARDOCHEUS.

Het schynt door uwe reën dat gy my gunstig zyt.

EGEUS.

Gy hebt Minerva's schilt voor 't grimmen van de Nydt.

AZARIAS.

't Verlangen noopten ons om u weër aan te spreken.

Hebt gy noch een'ge hoop op ons geschrey en smeeken?

MARDOCHEUS.

Zyt wel gemoed, en houd den hemel voor uw wit.

AZARIAS.

Ons hoope zy op u die in der hoogte zit.

MARDOCHEUS.

Een tranenvloed, vermengt met vasten, zal de deuren
Des hemels openen, en staale poorten scheuren.

Waar zo een zekren vondt te rugge wiert gestelt,

Zo zyn wy lyveloos, ons vonnis is gevelt.

AZARIAS.

Zyt mededogend doch om zoo veel duizent zielen.

Die, op het onvoorzienst, in zulken quaat vervielen.

V Y F D E T O O N E E L

ASSUERUS, HAMAN, CHARZENA, EGEUS,

SETAR, HARBONA, MAHUMA,

MAMUCHA, *Lyfswacht.*

W ASSUERUS.

Wie kan in 't harrenas de rampen tegenstaan

Die yder Koning dreigt? wie zulken heir verstaan,

Van nydt, verradery, als myne kroon komt dreigen?

't Is waar, een bloeyend landt heeft dit gelyk als eigen.

Doch myne zorgen zyn tot noch in slaap gespeelt.

De liefde tot het Ryk myn boezem meerder streelt:

Is 't vonnis al volvoert?

HAMAN.

Zy zyn op uw beveelen

Gedoodt, hun rompen zyn verdeelt in veele deelen,

En

En door uw ganfche landt als tot een fchrik gehecht.

ASSUERUS.

Geen Ryk en kan beftaan ten zy men wettig recht.
Wie dat misdoet die zal zyn ftraf door wetten fmaaken.

HAMAN.

Hun hoofden zyn gefelt op yfre pen en ftaaken.
Hun huizen omgerukt, en tot de grond verwoeft.

CHARZENA.

Daar kan geen Koning zyn waar 's Rechters zwaart
beroeft.

De zorgen zyn aan u, en ons uw trouwe Raaden.

ASSUERUS.

Gy zyt myn rechterhandt. gy Haman, door uw daden
Betoont gy 't gantfche Ryk op uwe fchoudren torft.

HAMAN.

Ik ben de minfte slaaf ten dienfte van de Vorft.

ASSUERUS.

Kan ik noch eenge gunft aan u in Perffen fchenken?

HAMAN.

Niet dan dat gy gebiedt, myn oog ftaart op uw wenken.

ASSUERUS.

Wanneer wert den Hebreeuw verdellegt in myn landt?

HAMAN.

De tydt genaakt in 't kort. ik ftrek des Vorften handt.

ECEUS.

Een droevig klaagliedt wert ten hemelwaart gezonden.
't Gedenken van de doot flaat hun gefladig wonden.

ASSUERUS.

Wie dat de bronaâr dempt, en voefter van 't verraat,
Verheerlykt zyn gezach, en onderfteunt den Staat.

HAMAN.

Han misdaân zyn het waart. men zal die ftam verdel-
gen,

En d'aarde dat gedrocht in hunnen boezem zwelgen.

ASSUERUS.

En tot verzekering, zo heb ik ftrikt verboôn,

Dat

Dat niemant; dan gy Raân, zich voor myn oog vertoon.

EGEUS.

„ O Haman! wat een quaat komt uit uw boezem braken!

HAMAN.

Ik zie de Koningin des Vorsten troon genaaken.

ZESDE TOONEEL.

HESTER, SELA, ASSUERUS, HAMAN, EGEUS,
SETAR, HARBONA, CHARSENA,
MAMUCHA, MAHUMA, *Ljfwacht.*

UW onderdanige genaakt uw goude troon!

HESTER.

ASSUERUS.

Hoe! overtreed gy eerst myn willen en geboên?

HESTER.

Uw dienares! ai my!

ASSUERUS.

Myn schoone, wilt niet vreezen.

EGEUS.

Hy reikt aan haar den staf, en staat verbaast van weezen.

ASSUERUS.

Ik zweer u Koningin, by myne Goôn, dat wy
Door uwe aanmiunigheên gebonden zyn, en gy
De wellust van myn ziel en leeven strekt.

HESTER.

Myn oogen

Die scheemren noch door slaaut.

ASSUERUS.

Ik ben door u bewoogen.

Van uwe kwaal, helaas! heb ik alleen de schult.

HESTER.

'k Verhoop niet dat gy my een beede weigren zult!

ASSUERUS.

Wat wilt gy? waar toe strekt uw komst, myn over-
waarde?

Ver-

Verzoek niet, maar gebied: daar is my niets op aarde
 Zo aangenaam, dan dat ik uwe gunst verwerf.
 Gy weigert my een beê, mits ik uw eiffchen derf.

H E S T E R.

Nu dat gy op het hoogft aan my uw min laat blyken,
 Verzoek ik dit alleen, o Vorft van zoo veel Ryken!
 (Na dat ik van myn beê verzoek vergiffenis)
 Dat gy verzellen wilt uw Vorftin aan den diſch.

A S S U E R U S.

Wanneer?

H E S T E R.

Op morgen.

A S S U E R U S.

Wel, ik zal 't voor gunst aanvaardern.

H E S T E R.

Zo heft uw Majesteit een worm van der aarden.

H A M A N.

O wonderlyke min!

H E S T E R.

Noch heb ik eene beed.

A S S U E R U S.

Ik was geen Vorft, indien ik u geen gunst en deed.

H E S T E R.

Vorft Haman nevens u myn ſpyze kom te ſmaaken.

A S S U E R U S.

Gy weet hoe ik hem acht.

H E S T E R.

Gy zult u vaardig maaken?

A S S U E R U S.

Gy Edelen en Raân, volhard in uwen plicht.

Wie met een yver waakt, valt alle zorgen licht.

Het wenschen der gemeent' doet u als ſtarren praalen.

H A M A N, C H A R Z E N A, E G E U S.

Uw beider gunsten laat geftadig op ons daalen.

A S S U E R U S.

'k Gelei u naar 't Vertrek, ô paerel van myn Ryk!

Z E

ZEVENDE TOONEEL.

HAMAN, MARDOCHEUS.

HAMAN.

HOe! is 'er grooter gunst op aard? gezamentlyk
 En nevens mynen Vorst ter maaltyd zyn? ha! Goden,
 De Koningin my zelf gewaardigt om te nooden.
 Ik ben voorwaar van beid' op 't allermeest geacht.
 Wie is 't die my ontmoet, zo trots, zo onverwacht?
 't Is dien hoogmoedigen; zyn vonnis is gestreeken.
 'k Vertrouw dat hy my komt met klachten aan te spreken.
 O neen; hy gaat voorby, en acht noch geen gebodt.
 't Schynt dat hy met zyn ramp en ongelukken spot.
 Dus van een slaaf ontëert te worden! hel! de donder
 Verplet hem. zyt bedaart. op 't hoogst ik my verwonder.
 Hy keert noch wederom. hy is van brein berooft.

MARDOCHEUS.

Wie na uw grootheid steekt gy alderminst geloofst.

ACHTSTE TOONEEL.

HAMAN, *alleen.*

Hy treet als onversaagt. 't gebodt heeft hem getroffen.
 't Gezicht staat zinneloos. hoe zal myn wraaklust stoffen,
 Wanneer 't hartnekkig volk door my verdelgt zal zyn.
 Is 't mooglyk dat een vlieg, een worm, de zonneſchyn
 Wil tarten. streel u zelf. Ik wreck my ondertuffchen.
 Uw bloed zal 't hevig vuur van myne wraak doen blus-
 fchen.

Uw hoogmoet die gy toont die komt u duur te staan.
 'k Zie Zetar en myn Vrouw hier nadren op my aan.
 Zy komen, zo het ſchynt, om my geluk te wenschen.

H E S T E R,
N E G E N D E T O O N E E L.

H A M A N, Z A R E S, S E T A R.

EN acht gy my nu niet de lukkigſte aller menſchen?

H A M A N.

Z A R E S.

Uw groot geluk is my door Setar al verhaalt.

H A M A N.

Hoe ſchoon des Konings gunſt op myne hairen ſtraalt;
Noch is 'er iets dat my op 't hevigt komt te treffen.

S E T A R.

Hoe! is 'er iets waar toe de Koning u kan beffen?

Uw wil wert zelf volbracht, als had de Vorſt geboôn.
Gy zyt geen Pers, nochtans de naaſte aan de kroon.

H A M A N.

Al 't geen dat ik bezit, van landt, of Vorſtendommen;
Hoe hoog dat ik, in 't lak, ten hemel hen geklommen;
Myn aldergrootſt gezag kan my zoo veele niet
Verblyden, als de ſmaat my krenkt door een geſchiet:
Een al te ſtouten Jood komt ſtadig voor my zweeven,
En weigert my om d'eer na landtgebruik te geeven.

S E T A R.

'k Geloof 't is Mardocheus die u dees rampen baart.

H A M A N.

Ha! 't is dat monſterdier.

Z A R E S.

Uw vinnigſnydend zwaart,
Zal nu, in korten tydt, zyn hevigheid verkoelen.
Zy zullen uwe wraak op 't allerwreetſt gevoelen.

H A M A N.

Ten hove, waar dat elk voor my ter needer buigt,
En d'onderdaan, gelyk, om myne grootsheid juigt,
Verſchynt hy voor myn oog. 'k zie hem geen droef-
heidt maken.

Het makende gevaar ſchynt hem het minſt te raken.

ZARES.

Een raadt moet, na my dunkt, u noch zyn toegevoegt;
Op dat gy aan den difch uw tong en oog vernoeft.
Beveelt, in aller yl, aan ons dienstbaare knechten,
Hier op het buiten hof een galleg op te rechten:
Verzoekt daar aan die Joodt te hangen, zyt verdacht
Dat zulks niet kan aan u geweigert zyn. want macht,
En in het hart te staan van d'allergrootfte heeren,
Volvoert zyn wil, gelyk een Koninglyk begeeren.

HAMAN.

Uw raadt gevalt my wel: 't is nodig voort belaft.
Zo wert d'ondankbre krop geworregt met een baf.
Geen rykdom, pracht, noch tal van diamante kroonen,
Zal my dien Jood zyn quaat in 't minfte doen verfchoo-
nen;
Want anders was myn macht een wilge flaverny.
Hy heeft aan my misdaân, de straf komt ook van my.

ZARES.

Den avont naakt.

HAMAN.

Ik zal dat strafhout doen vervaarden
In dezen donkren nacht.

SETAR.

Dat gy uw wraak noch spaarde.

HAMAN.

O neen: en met den dag verkryg ik het verlof.
Geen deuren zyn voor my gefloten in het hof.

TIENDE TOONEEL.

ASSUERUS, EGEUS.

ASSUERUS.

DE gantsche nacht en kon de flap my niet bevangen.

EGEUS.

Gelieft zyn Majesteit het eêlste der gezangen?

E 2

As.

ASSUERUS.

o Neen; myn zinnen zyn door eenen geest geroert,
Die 's landts regeering staag door myn gedachten voert.
't Is tydt dat ik myn kruin voor ongelukken wapen.

EGEUS.

Een Wysgeer docht het vreemt hoe Vorsten konden
slaapen.

Een herder, was zyn woord, moet by de zonnescbyn
Zyn vee als tot een zorg, en 's nachts een wachter zyn.

ASSUERUS.

(leeven:

Verschaft my, 't is ons wil, 't geschiedboek van ons
En lees wat wonderbaar is in dit jaar bedreeven.

EGEUS.

Het zal geschieden.

E L F D E T O O N E E L.

ASSUERUS, *alleen.*

HOe de kruin der Vorsten slaat
Gedreigt, als door de kling aan eenen zyden draat,
Die met de scherpe punt een Opperheer kan naken,
Heeft my, o hooge Goon! gehouden tot het waken.
De zanden van de zeen en zyn in geen getal
Zoo veel, als wel 't gevaar een Koning dreigen zal.

T W A A L F D E T O O N E E L.

ASSUERUS, EGEUS.

EGEUS.

HIer is het boek. wat wil zyn Majesteit geleezen?

ASSUERUS.

Vertoont wie iets volbracht, wat gunst hem zy bewezen.

EGEUS.

De Hopman Appelin verjoeg den wreeden Part,
En heeft haar op het veldt verllagen en benart.

ASSUERUS.

Wat heeft men Appelin voor deeze daadt geschonken?
Het heugt my dat zyn daân als goude starren blonken.

EGEUS.

Het rykste Prinsdom van gansch Parthen was zyn loon.

ASSUERUS.

Een dapper oorlogsheld verciert de goude kroon.

EGEUS.

Perosi schonk den Vorst tien van de schoonste paarden;
De toomen al van goud; de zaadels hoog van waarden,
Met paalen en gesteent op 't cierelykst gewrocht.

ASSUERUS.

Wat schonk men wederom?

EGEUS.

Het ampt door hem verzocht.

Den opperärts Galeen, tot redding van het leeven
Des Konings, heeft, ter vlucht, de braafste raad gegee-
ven,

Waar door zyn overval wert wonderlyk gestuit.

ASSUERUS.

De Fama blies dit werk tot 's Konings daaken uit.
Een onwaardeerb're ring verkreeg hy van myn handen,
En 't eeuwig schatvry zyn, van huizen en van landen:

EGEUS.

Zo schryft het boek.

ASSUERUS.

Ik let voor al hoe dat het meld,

Op dat waar gunst ontbreekt, myn rykdom 't noch vergeld.

EGEUS.

Een gaf een schoonen raad, de schatkist t'onderstutten.
En d'onderdaan nochtans van schatting te beschatten.

ASSUERUS.

Wat loon genoot dien man?

EGEUS.

Tot noch toe nietmetal,

De schriftelyke raadt men onderzoeken zal.

Prefilo bracht alhier een monfter, dat gebooren
In Tharfis was, voorwaar te fchriklyk om te hooren.

ASSUERUS.

Wat was myn wil?

EGEUS.

Men hem een monfter weder gaf.
Die dus zyn heil verzocht, verkreeg zyn eigen ftraf.

ASSUERUS.

Men moet een monfterdier met gruwelen betaalen.

EGEUS.

Artesi, afgereecht in alderhande taalen,
Vereerden aan de Vorft een boek, waar van de blaân
Vermelden van den glans, en zyn voorvaders daân.
Waar voor dat hy het ampt eens Raatsheers heeft ge-
nooten,

En vollen eigendom van drie voorname flooten,
En fterkten van het Ryk, en een gefchenk van gout.

ASSUERUS.

Zo wert geleertheit 't zwaart en wetboek toevertrout.

EGEUS.

't Verraadt quam midlerwyl na 's Konings hals te dingen.
Den aanflag aangeleit, door twee zyn kamerlingen;
Doch door een vroomen man, een Jood, geopenbaart,
Met name Mardocheus.

ASSUERUS.

Wat was myn leeven waart?
Wat heb ik uit myn fchat dien vroomen Jood gegeven?

EGEUS.

(ven.

Ik vind hier van 't verraad, maar van geen loon gefchree-

ASSUERUS.

Hoe! 't allerhoogfte staat hier 't alderminft beloont.
Ondankbaarheid en heeft myn boezem nooit bewoont.
Hoewel een onderdaan zyn leeven op moet zetten,
En wat de Koning dreigt, met al zyn macht beletten;
Nochtans een milde Prins verdient een eeuwgen lof.
Wie is 'er in de zaal van 't koninglyke hof?

EGEUS.

EGEUS.

Ik zie dat Haman wacht om u, myn Vorst, te spreken.

ASSUERUS.

Men roep hem.

DE RTIENDE TOONEEL.

ASSUERUS, HAMAN, EGEUS.

HAMAN.

„NU is 't tydt om my te konnen wreken.
„Nu zal ik Mardocheus doen worgen tot een straf.
„De galg, voor hem gebout, verstrekt zyn eerloos graf.
Wat wil zyn Majesteit?

ASSUERUS.

Ik speur, dat gy uw daagen
Verflyt, om al den last des Ryks tot heil te draagen.
U werd een raad geveert, hoe ik een vriendt beloon,
En aan hem myne gunst op 't allerheerlykst toon?

HAMAN.

„Dat woort gevalt my wel. hy wil my hooger heffen.
„Dit zal het Joods geslacht noch meer en felder treffen.

ASSUERUS.

Hebt gy u al bedacht?

HAMAN.

Indien het wert aanvaardt,
Dien Prins moest zyn gestelt op 't koninglyke paard,
Dat op het prachtigste verciert is. 's Princen leden,
Behangen met het dierst der koninglyke kleeden.
De goude keten zy zyn halscieraat. De kroon
Zyn hairen tot een pronk: noch moest 'er zyn geboon,
Het praalpaart wierd geleit door een der grootste heeren;
Die riep, dees heeft 't belieft den Koning te verëeren.

ASSUERUS.

Indien dat na uw raadt mag vorstelyk bestaan,
Zoo werdt aan Mardocheus, den Jood, dit aangedaan:
Laat hem op 't prachtigste door Zusa ommevoeren.

H A M A N.

„ Dit komt my onverwacht op 't hevigste beroeren,

A S S U E R U S.

En op dat hy geen ramp noch ongeval en schroom,
 Zo zult gy 't vorstlyk paardt geleiden by den toom?
 En aan de gantsche stad myn wil dus kenbaar maken.

H A M A N.

„ Wat zal de laster gal op mynen boezem braken!

A S S U E R U S.

Wanneer gy 't hebt verricht, verwacht ik u ten dis
 Van myn beminde vrouw, die ons verwachtende is,
 Om 't vrolyk middagmaal op 't prachtigst by te wonen.

V E E R T I E N D E T O O N E E L.

H A M A N, *alleen.*

OP giften had ik vreugt, nu moet ik die betoonen.
 Ik was gelyk de zon op 't midden van den dag;
 Nu daalt myn achtbaarheid met zulken zwaaren slag.
 Ik ben tot in myn hart door dees geboon verzonken,
 Als van het bel gesternt in 't duister der spelonken,
 En hare holen van den yffelyken Stix.
 Myn oogen scheemren slaåg. myn wezen is vol schriks.
 Ik zie, en nochtans schynt 't gezichte niet te kennen.
 Ik zal met Phaëton den gouden tengel mennem.
 Zyn al te hogen sprong was oorzaak van den val.
 My dunkt ik hoor alreets, met vreugd en bly geschal,
 't Geslachte der Hebreen uit dit haar uitkomst spelden.
 Nochtans zo zal dees eer in hare straf niet gelden.
 't Verhaasten van de wraak my steeds aanporren moet.
 Zy zullen meê deez' eer besmetten met haar bloedt.

VERTOONING

daar Mardocheus koninglyk gekleed te paard zit, en door Haman in de stad Zusa omgevoert word, met toejuichen van al het volk.

DE Vorst Assuerus doet de weet aan alle heeren,
Dat zyn behaagen is deez' Koninglyk te eeren.

HAMAN.

MARDOCHEUS.
Verschoon uw dienaar doch, nu gy de hoogmoet wreekt;
Want dankbaar u te zyn na waarde, my ontbreekt.

VYFTIENDE TOONEEL.

HAMAN, ZARES.

W At voor rampzaligheid kan met my evenaren?
Van spyt, van schrik, en rouw zo ryzen myne hairen.
Zal nu een teere vis, een groot onwinbaar schip
Bedwingen, en verslaan op een verharde klip.

HAMAN.

ZARES.
Myn lief, wat deert u doch? Wat doet u dus besterven?

HAMAN.

Zal ik dees oneer, laas! wel aan haar uiten derven?
Gy ziet, in myn gezicht, hoe 't binnen is gestelt.
Gy ziet hier myn gedacht als in een open veldt.
Ik heb geen grooter ramp te vreezen, noch te schroomen.
Als my zo onvoorziens dees dag is voorgekoomen.

ZARES.

Heeft Mardocheus u niet na waarde dan gegroet?

HAMAN.

Als ik die naam maar hoor, zo maakt het my verwoet.

ZARES.

Gy moet dien lasteraar met zyn geslacht verpletten.
Gy wreekt u en bedekt. want volgens uwe wetten;
En 't koninglyk gebodt, de tydt genaakt.

O dag!

Die ik, door 't ongeval, met recht beklagen mag.

Z A R E S.

De maandt van Adar naakt, die zal hen t'zaam verflinden,
Zo dat men geen gedacht van 't Jodendom zal vinden.

H A M A N.

Hoe weinig, Zares, weet gy van myn ongeval.
't Verheffen van den Jood brengt mynen staat ten val.
Ik ben ten einde van myn groot en heerlyk praalen.
De Joodsche zon die klimt, de myne is reeds aan 't daalen.
Is 't moog'lyk een gerucht uw boode heeft geweest!

Z A R E S.

Hoe! wat 's u dan ontmoet? gy maakt myn hart bevreesd.

H A M A N.

En hoort gy geen gerucht van 't grauw, dat uitgelaten,
De stad en 't hof doorzwiert, en huppelt langs der straaten?

Z A R E S.

Hoe! is het haar dan leidt 't aanstaande van den Jood?

H A M A N.

Het is, o spot, om 't geen den Koning my gebodt?

Z A R E S.

Wat was dan dat gebod? ei help my uit verlangen.

H A M A N.

Als dat ik Mardocheus zou koninglyk behangen
Met purper; en de kroon zou stellen op zyn hoofd;
De scepter in de handt: hy die myn eer staag roofd,
Heb ik, als koninglyk, op 't paard by goude toomen,
Door Zusa omgevoert. En 't meest dat my deed schroomen,
Was dat ik roepen moest; Assuerus dit gevil:
Dit is hy die de Vorst aldus vereeren wil.

Z A R E S.

Waar door is dit geschiet? wie heeft u zulks gebrouwen?

H A M A N.

Dat is my onbewust. een raadt is my beronwen;

Ik

Ik heb den Koning zelf tot deeze daadt geport.
Ik dacht, dees heerlykheid op my zou zyn gestort;
Maar 't heeft op 't onvoorzienst my als ter neêr geslaagen.

ZARES.

Indien dat Mardocheus de Koning kon behaagen,
Zo is uw wraak, ô ramp! wel onverwacht verkeert.
Gy zyt die het gemoed des Konings als beheert.
Hoe kon hy u, aldus, op 't nederigst, verdrukken?

HAMAN.

Het ongeval komt my van mynen zetel rukken.

ZARES.

Ik vrees voor erger kwaad, dat op uw schaduw treedt.

HAMAN.

Ik ben als zinneloos door het geleeden leed.
Myn hart gevoelt zich nu op 't yffelykst geslaagen.
Myn beenen zyn te zwak, om deze ramp te draagen.
Nochtans myn scherp vernuft op nieuw geslepen wort,
Op dat het Jodendom, met schrik, ter neder stort.

ZARES.

Myn lief!

HAMAN.

O smaat! ô spyt!

ZESTIENDE TOONEEL.

HAMAN, ZARES, HARBONA, EGEUS.

HARBONA. **W**Y komen na geboden,
U op het middagmaal der Koninginne nooden.

HAMAN.

Het is myn grootste lof, doch acht my die niet waard.

EGEUS.

Gy hebt op gisteren te komen angevaart.
Gy moet u in de zaal der Koningin vertoonen.

HAMAN.

'k Verzoeke datze my op heden wil verschoonen.

HAR-

Dat kan voor al niet zyn.

H A M A N.

't Is waar, 't is toegezeit.

E G E U S.

Gy wert ten hoof verwacht van zyne Majesteit.

H A M A N.

Ik zal my dan dees eer van haare maalydt geeven.

Z A R E S.

Wel toont u mannelyk. Het schynt of u het leeven,
Door de geleeden hoon, gelyk als teegen was.
't Geluk dat is zo broos, ja broozier dan het glas,
En neemt gestadig aan, en af, gelyk gy schynen
De flaauwe maan nu ziet, nu groeyen, nu verdwynen.
Wanneer men 't laagste daalt, zo vat men weder moed.
De hoop 't eergierig hart met staäge zorgen voedt.

H A M A N.

De vrees en spelt niet goeds!

Z A R E S.

Gy moogt u vrolyk toonen.

De Vorstin wil uwe staat, gelyk de Vorst, beloonen.

H A M A N.

Vaar wel, myn lief, ik ga, alwaar ik werdt verbeidt.

Z A R E S.

Gy zult ter maalydt zyn van hare Majesteit:

Ik zal met meerder vreugt u wederom verwachten.

H A M A N.

Ik ga, maar ben bezwaart met veelerley gedachten.

Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

HESTER, MARDOCHEUS, SELA.

HESTER.

Ik heb u, waarde vriendt, uit blydtschap, hier ontboon.
Op heden hebt gy met de koninglyke kroon
Gepraalt, en 's Vorsten paart, gelyk een Prins, bereeden;
Nu leg ik aan om hem, die ons dus lang getreeden,
En boven dien een strik voor yder had bereit,
Te pletten, door de gunst en wil der Majesteit.
Houd u omtrent het hof met uw vertrouwde vrienden.

MARDOCHEUS.

Ik zal op uw gebodt my altyt laten vinden.

HESTER.

Vaar wel, het is de tydt, dat ik myn Vorst verwacht.

MARDOCHEUS.

De hemel sterk uw tong, en gun u mannenkracht.

HESTER.

Hoor Zela, is het al vervaardigt, 't geen van nooden
Tot zulk onthaalen is?

SELA.

Men heeft na uw geboden,
In plicht, noch een'ge zaak het allermint gemist.

TWEDE TOONEEL.

ASSUERUS, HESTER, HAMAN, SELA,
Lyfwacht.

ASSUERUS.

NA dien ik ongemeen van uw onthaaling wist,
Kom ik, myn' waardige, my Koninglyk vertoonen.

HAMAN.

De Vorstin wil uit gunst myn stoutigheid verschoonen.

HES.

HESTER.

Myn lief zy wellekom by my , als zyn flavin ;
 En Haman insgelyks by zyne Koningin.
 Wat eer zal nu de faam hier van te blazen weten ,
 Dat ik dus prachtiglyk het noemmaal heb gegeten.
 Zyt overwellekom.

ASSUERUS.

De faam waagt van uw lof.

HESTER.

De bloem der Edeliën van 't koninginnen hof,
 Die zullen op het fierft in deeze Zaal vertoonen,
 Hoe 't aardryk, om de deugt, uw monarchy koimt kroo-
 nen;
 Vermits dat yder deel haar als ontzaglyk smeekt.
 Het ga hen eeuwig wel wie voor d'onnooflen spreekt.
 De nydt verzint zomtyts een wraak door hinderlaagen.

ASSUERUS.

Wie dat verdrukking lydt heeft aan myn troon te klagen.

Hier word gedanst.

HESTER.

Zo wert de deugt bestreën van 't allerfelste dier.
 Van aarde, water, lucht, en 't alverflindend vier.
 Nochtans een eenige kan al die macht verpletten,
 En die vervallen was, weër op den zetel zetten.

ASSUERUS.

Myn Koningin, de tong en oog is wel onthaalt.

HESTER.

Ik ben gelukkig als uw goetheid op my straalt.

ASSUERUS.

Begeert het geen gy wilt; myn wil is uw begeeren.

HESTER.

Mocht gy de helfche nydt van mynen hals afkeeren!
 Prins Haman vrolyk zyt. Ik ben u gunstig heer.
 Maar uw genegentheid, en myne fcheelen veer.

HA.

HAMAN.

Ik ben de minste slaaf van u, myn Koninginne!

HESTER.

De tong vertoont zich goet, maar 't hart vefschuilt daar binnen.

HAMAN.

Gy twyfelt immers niet aan myne dienst noch trouw.

HESTER.

Gy spreekt gelyk een man, ik vrees gelyk een vrouw.
Zal uwe Majesteit aan zyn beloft gedenken.

ASSUERUS.

Wat wiltge datmen u, als Koningin, zal schenken?

Wilt gy myn halve Ryk, gy hebt het door 't gebiën.

HESTER.

Zo gy my maar gelieft genadig aan te zien,
't Verzoek, dat gy my vergt, is 't bidden voor myn
leeven,

En haar, voor wien ik spreek, wilt die verlossing geeven!

Want door uw gantsche Ryk een moordpaal is ge-
recht.

De zwaarden zyn gewet; de stroppen al gehecht;

Om na het streng gebodt, d'onnosse te verdelgen.

Het aardtryk is vol schriks, om 't zuiver bloedt te zwel-
gen.

Men heeft haar afgemaalt als 't schuim des werelts; daar

Zy nochtans lydend zyn in 't uitterste gevaar,

En schuilen in het naarst der hoolen diep verborgen;

Daar hun natuur geen spys tot nooddruft kan verzorgen.

Een ander vlucht vergeefs in 't diepste van het wout,

Alwaar door 't fel gediert hem niemant veilig hout,

Maar yder ogenblik met schrikken is bezeeten:

En wie ter zyden dwaalt den hals wert afgebeeten.

Daar het geklag, 't geweën der oudren t'zaamen smelt,

Met teere zuigeling; en in het open velt,

Door dorst, nu 't eene kind, nu 't ander ziet versmachten.

ASSUERUS.

Wie heeft dit stuk bestelt? wie 's oorzaak van dees klach-

HESTER.

(ten?)

Een die my en myn volk een helsche Hydra noemt,
En die haar tot de grond te delgen heeft geroemt.

ASSUERUS.

Wie dingt u na den hals? wie durft zich zulk vermeten?

HESTER.

Een die hier nevens ons ter tafel gezeten.

HAMAN.

Niet u: der Jooden quaat het straffen mede bracht.

HESTER.

Uw tong beloog die stam. ik ben van dat geslacht.
't Is Haman die ons dus vermat om uit te roeyen:
Zo moet men 't godloos Zaad totaan de wortel snoeyen.
Dus spreekt hy 't vonnis uit eer dat men is verhoort.

ASSUERUS.

Foei, Haman, vloek nu vry het uur van uw geboort.

HAMAN.

Waar berg ik my? ik durf den Vorst niet meer aan-
schouwen.

Ai my! ik heb my zelf dit ongeval gebrouwen.

Myn grootsheid neemt, ô Godn! een wonderlyke keer.

ASSUERUS.

Ben ik niet, die het Oost van Indiën regeer?

En aan Egypten, ja, Arabiën de wetten

Als d'Ethioop bestel? wie zou aan my beletten

Te straffen, schoon hoe hoog hy was ten top gestelt?

Myn scepter strekt een roe voor 't breideloois geweld.

D E R D E T O O N E E L.

HESTER, HAMAN, SELA.

HAMAN.

I ndien uw gunstig oog op my noch eens mocht straalen,
Zo zou ik, ach! Vorstin! een weinig adem haalen.

Ik

Ik kniel voor u ter neêr. ik heb myn hals verbeurt!
'k Ben waardig dat men my van lit tot lit verscheurt!
De felfte pyn en kan myn fouten niet bedekken!
Gy kunt, indien gy wilt, voor my een schild verftrekken!
Beftraal my, bid ik, doch met uw barmhertigheên.
Ik fpreng dees vloertapyt met klaagen en geweên.
Ai my! myn tong verftyft. Ik zyg en kan niet fpreeken.
De fchrik van d'ongena doet my het harte breeken.

HESTER.

Hoe dreef u toch de nydt tot zulk een gruwelftuk?

HAMAN.

Myn onbedachtzaamheit, en 't vleijen van 't geluk,
Bracht voort de hovaardy. nu flaaf het my ter neder.

HESTER.

D'onnooflen porren my, om haar te wreeken, weder,
De Koning is vergramt. ik vrees zyn ongena.

HAMAN.

Indien 't u maar belieft, dat hy zyne oogen fla
Op my, hy zal de fout, die ik beging, vergeeven.

HESTER.

De Koning heeft dees macht.

HAMAN.

Myn doodfnik, of myn leeven,
Staat maar in uwe handt, o Koninglyke vrouw!

HESTER.

Daar 's niet dat voor u fpreekt, noch achtbaarheid, noch
trouw.

HAMAN.

Ai my! ik bid gena, myn waarde Koninginne!

HESTER.

Gy moet de hevighêên des Konings gaan verwinnen.

HAMAN.

'k Verlaaat u nimmermeer, myn hant aan 't kleet befterft,
Voor dat gy aan de Vorft voor my gena verwerft.

H E S T E R,
V I E R D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HESTER, HAMAN, HARBONA,
CHARZENA, MAMUCHA, SETAR,
EGEUS, MAHUMA, *Lyfwacht.*

W At's dit? ASSUERUS.

HARBONA.
Hy houd Mevrouw met krachten aan haar kleêren,
HESTER.

Laat los: laat los.

ASSUERUS.
Hoe dus! wat komt gy nu begeeten?
HAMAN.

Genade! ach! gena!

ASSUERUS.
Die tydt is nu voorby.
Men volge myn geboôn: men dek hem.

HAMAN.

Ach! ai my!

ASSUERUS.
De Koningin gelieft de bogaart in te wandlen.
Myn Rechters hebben iets met deez' Tiran te handlen.

V Y F D E T O O N E E L.

HAMAN, CHARZENA, MAHUMA,
SETAR, *Lyfwacht.*

GY heeren, wat beduit het floers 't geen my bedekt?
HAMAN.
CHARZENA.

Een naare en duistre wolk uw grootsheit overstrekt.
En lees, dit heeft de Vorst in aller yl gebooden:
'k Belast u, Haman met de koorde voort te dooden.

HAMAN.

Hoe! is het waarlyk ernst? dat kan ik niet bevroên.

Hoe!

Hoe! zou de Koning my door beuls omklyven doen?

SETAR.

Zy zyn hier al gereed.

HAMAN.

Hoe! is 'er geen genade?

MAMUCHA.

Voorwaar gy sterven zult, uw klagten zyn te spade.

HAMAN.

Ei gun my dat ik doch den Koning eenmaal spreek,

Of zyne gunst voor my een ander vonnis streek.

MAMUCHA.

Daar zyn, 'k verzeeker u, geen gunsten te verwerven.
Het vonnis is gevelt. bereit u tot het sterven.

ZESDE TOONEEL.

HAMAN, CHARZENA, MAMUCHA,
SETAR, HARBONA, *Lyfwacht.*

HARBONA.

DE Koning eischt de ring en zegel 't geen hy gaf.

HAMAN.

Daar is zyn gunst wel eer.

HARBONA.

Men haaft zich met de straf.

ZEVENDE TOONEEL.

HAMAN, CHARZENA, MAMUCHA,
SETAR, *Lyfwacht.*

HAMAN.

(den!

HOe dus! van 't vrolyk maal te sterven? foci! O schan-
Gy beulen, wykt doch af. op dat gy met geen handen
Myn vorstlyk lyf genaakt. indien ik sterven zal,
Zo doet my, Rechters, doch dit eenig te geval.....
Gy zyt geen Rechters: neen: gy strekt my voor tirannen.

Het recht is nu, helaas! uit stad en hof gebannen.
Ik ben gelyk een leeuw, die hevig en bebloedt
De hals gekeetent is, en op het dapperst woedt.
Zegt my de plaats, en hoe ik aan myn doot zal komen.

MAMUCHA.

Door 't worgen van een koort u't leven wort benome n.

HAMAN.

Waar is de strik? ik bid, men geeftze my in handt.
Hoe! ben ik dan bewaart tot nu toe, om de schandt
Op 't allersmadelykst te lyden? 'k zal het weeren.
Gy Raaden van dit Ryk, gy onbesprooken heeren,
Kan my zoo wreeden doot met recht zyn aangedaan?
Mag iemant zulken Prins, als my, ter needer slaan?
'k Beken, ik heb getracht de Joodsche stam te dooden.
Ik wederroep 't bevel! de Koning 't heeft geboden,
Als dat ik met de koort gestraft wert. Haman, ach!
Uw doot geeft aan uw staat een al te zwaaren slag.
Myn Vrouw zal onverwacht haar Prins en voorspraak
derven.

En myne kindren doen de rouklacht van myn sterven.

MAMUCHA.

Bereit u tot de doot, de tydt is al voorby.

HAMAN.

Daar is myn tullebandt: hoe wiltge dat ik ly!
Hoe kan ik lyden? neen. ik kan my niet bereiden.
Ik wil dus eere loos niet van de waereld scheiden.
Ik moet, helaas! ik moet! en zie hoe ik betoon,
Dat ik gehoorzaam ben u Rechteren en kroon.
Zie daar nu is de strik om myne hals gestreken.
Mogt ik my eenmaal aan de snoode Joden wreeken;
Ik leed de selfste pyn, die iemant oit bedacht.
Waar is myn grootsheit nu? waar is myn oude kracht?
Afluerus tyranny en van zyn Koninginne.....

MAMUCHA.

Vang aan.

SETAR.

De gladde koord die hield den laster binne.

MAMUCHA.

Daar ligt hy, die dit Ryk door dreigen hadt verfaagt,
En noch gedurig schrikt, zo lang zy 't lichaam draagt.
Men doet de Koning voort van Hamans sterven weten.
Dus is hy nu gedaalt, die gistren was gezeten
Ten hemel, als een jong' en tweeden Phaëton.
Hy mende te onbedacht de raders van de zon.

ACHTSTE TOONEEL

ASSUERUS, HESTER, SELA, MAMUCHA,
MAHUMA, SETAR, EGEUS, HARBONA,
CHARZENA, *Lyfwachten.*

WASSUERUS.
Aar is het lichaam van dien trotsen Ryksverrader?
Myn Koningin, en komt dit schrikdier toch niet nader.
Hy wert dan aan de galg, voor Mardocheus gerecht,
In 't midden van de lucht, tot Susa vast gehecht.
Gy heeren, deze straf heb ik aan hem geboden,
Om dat hy door verraad een landaard dacht te dooden,
Van wien dit Ryk tot noch in 't minst geen klachten heeft.

HESTER.

Ga, Setar.

MAHUMA.

Uwe deugd door alle eeuwen leeft.

EGEUS.

Dit Ryk tot driemaal toe geschut heeft van haar klachte.

MAMUCHA.

Dus is een Stam verlost, die maar de dootslag wachte.

HARBONA.

Hy houd de bloedtwel op, die zwalpend' overal,
Vertoonen zou van bloedt een droeve waterval.

HESTER.

Uw Egemaai die knielt voor uwe goetheid neder,

Zy

Zy smeekt u met de tong, en traanen, zoor en teder,
Op dat gy eenmaal noch uw ooren leenen wilt;
Terwyl het onweêr nu het meest al is gefilt.

ASSUERUS.

Al wat gy maar gelieft, zegt zulks, en zonder schromen.

HESTER.

Toen ik op uw bevel ten hove was gekomen,
Zo is, om veele reên, (my raadzaam voorgebracht)
Verzweegen dat ik was van het Hebreuws geslacht,
Uit Jakobs jongste zoon, uit Benjamin, gesprooten.
Myn Oom is Mardocheus; van wien ik heb genooten
De vaderlyke zorg, na beid' myn oud'ren doodt.
Nu vlucht het Joodtsch geslacht by u, als in de schoot
Van een met zorg belast, en wel minzame moeder.

N E G E N D E T O O N E E L.

ASSUERUS, HESTER, SELA, MAMUCHA,
EGEUS, MAHUMA, HARBONA, CHAR-
ZENA, MARDOCHEUS, AZARIAS,
ELEAZAR, JUDITH, *Lyfwacht.*

MARDOCHEUS.

A Ch! grooten Koning! zyt ons allen een behoeder.
Vergun het leven doch aan kind'ren droef en teer.

ASSUERUS.

't Gebodt 't geen Haman gaf, dat wederroep ik weêr.
Myn schoone Koningin, gy zult alhier beoogen,
Hoe dat ik in myn hart tot 't binnenst ben bewogen.
Ik zal aan uwen Oom my toonen koninglyk.
Kom herwaarts Mardocheus; ik maak u in myn Ryk
De tweede aan de kroon.

AZARIAS.

O Hemel! welk verkeeren.

ASSUERUS.

Daar is de goude ring; in 't byzyn van dees heeren,
Geef ik u 't zegel van myn koninglyk gebied.

MAR-

MARDOCHEUS.

Uw aldergrootste gunst uw minste slaaf geschiedt.
't Vervoert myn zinnen, Vorst, als hemelfch opgeheeven.

ASSUERUS.

Dees heeft alleen de lof van 't schenken van uw leeven.
Door haar is Hamans huis ten puinhoop neêrgeftort.

HESTER.

'k Verzoek het moordplakaat nu wederroepen wort,
't Geen Haman door het Ryk moordadig had besteecken.

ASSUERUS.

d'Hebreen zy toegestaan hun leedt, op 't selft, te wrec-
ken,

Aan allen die uit haat hun dongen na den hals.

Zo heelt de wraak de wond van zo veel ongevals.

Gy zult die zelfde maand, en dag, uw vyandt pletten,

Als Haman had gedacht zyn zwaart op u te wetten.

Zyn naam, zyn wreet geslacht, ten grondt wert uitgeroeyt,

Op dat geen andre Loot te voorfchyn koom of groeyt,

En dat het Joodsch geslacht als zorgeloos mag slapen;

Doet hier de weet dus af aan alle myn Satrapen.

Bezorgt nu myn gebodt, en zend de boden af,

Wie u te delgen dacht bereit zich zelf een graf.

HESTER.

Ik schenk aan Mardocheus de koninglyke gave

Van Hamans heerschappy, en goedren, ryk van have.

Myn Oom, dat is de loon van d'overtrouwe deugt.

Het bloedig treurtoneel verandert dus in vreugt.

MARDOCHEUS.

O onwaarderebre gaaf!

AZARIAS.

O roem van zo veel ceuwen!

HESTER.

Wy zyn de muil ontrukkt der woeste en wreede leeuwen.

Haman wort vertoont hangende.

MARDOCHEUS.

Ik beef wanneer ik 't lyk van den Tiran beöog.

Dus

959 849
88 HESTER, of de VERLOSSING der JOODEN.

Dus hangt hy nu ten spot daar yder een voor boog.
De Hemel kan de trots der dwingelanden dwingen:
De waerelt word gekent door haar veranderingen.

H E S T E R.

Verzorgt nu Mardocheus het heil van ons geslacht.

M A R D O C H E U S.

Wat hier toe nodig is wert in der yl volbracht.
Het vrolyk Israël moet dezen dag gedenken.

A S S U E R U S.

Wat gy door haar verzoekt, zal u de Koning schenken.
Volhart, gelyk behoort, in uwe wet en trouw.

M A R D O C H E U S.

Dus word het Joodtsch geslacht behouden door een
Vrouw.

E I N D E.

